

Ekwo
Ndu-ikpe

*Ndu Ízur*èlu etso ndu Kénanu ọ́phu phọ́duru nụ ọ́gu

¹ Jioshuwa nwùhuchaepfo; ndu Ízurèlu bya akpata Chipfu ishi sù iya: “?Bù onye e-vuru ụzo je etsooru anyi ndu Kénanu ọ́gu?”

² Chipfu sù phẹ: “Ọo ndu Jiuda bẹ e-je nụ; mu wowaru alị ono ye phẹ l'ẹka.”

³ Tọ́budu iya bụ; ndu Jiuda bya asụ ndu kẹ Simiyonu, bụ unwune phẹ: “Unu bya g'anyi tuko je l'alị ono, a nuru anyi ono je etsoo ndu Kénanu ọ́gu. E -mechaa anyi ee-tsoru unu jee ọ́gu k'unu.” Ọo ya bụ; ndu Simiyonu tsoru phẹ jeshia. ⁴ No iya; ndu Jiuda jenu etsoo phẹ ọ́gu ono. Chipfu woru ndu Kénanu waa ndu Pérezu ye phẹ l'ẹka; ẹ́phe gbua ụkporo unu nemadzụ l'unu ise lẹ mkpụkpu Bẹzeku. ⁵ Ọ bụru lẹ mkpụkpu Bẹzeku ono bẹ ẹ́phe hụmaru Adoni-Bẹzeku; bya etsokwaa ya phọ ọ́gu. Ọ bụru iya bụ l'ẹ́phe alwụ-kpee ndu Kénanu waa ndu Pérezu. ⁶ Adoni-Bẹzeku ye ọ́kpa l'ọso. Ẹ́phe chĩa ya gude; bushia ya mkpụshi-ẹka ezekẹka waa mkpụshi-ọ́kpa ezekọ́kpa. ⁷ No iya; Adoni-Bẹzeku sù: “Ụkporo ndu eze ẹto lẹ ndu eze iri, e bushiru ezekẹka mẹ ezekọ́kpa shi atụtuje ẹkputara lẹ mkpula teburu mu. Nta-a bẹ Chileke pfulwaru mu ụgwo iphe, mu meru phẹ.” Ẹ́phe kpuru iya jeshia Jierúsalem; ọ bụru l'ẹka ono bẹ o mechaaru nọdu nwụhu.

⁸ Ndu Jiuda tsokwaaphọ mkpụkpu Jierúsalem ọ́gu; lwuta iya. Ẹ́phe gude ọ́gu-echi gbufu mkpụkpu ono; tufu iya ọ́ku. ⁹ E mechaa; ndu Jiuda jepfushia ndu Kénanu ọ́gu;

mbụ ndu Kénanu ọphu bu l'alì úbvú úbvú; mẹ l'echiẹgu ndohali; mẹ l'alì ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba.

Ọtuniyelu alwuta mkpukpu Debi

(*Jios 15:13-19*)

¹⁰ Ndu kẹ Jiuda ono bya ejekwapho je etsoo ndu Kénanu ọphu bu lẹ mkpukpu Hẹburonu ọgu; lwuta ndu Sheshayi; mẹ ndu Ahimanu; waa ndu Talumayi. Iphe, e shi ekuje Hẹburonu lẹ mbụ bụ Kiriyatu-Araba.

¹¹ Ẹphe gbẹ l'ẹka ono wuru jeshia ndu mkpukpu Debi ọgu. Iphe, e shi ekuje Debi bụ Kiriyatu-Sefa. ¹² No iya; Kalẹbu sụ: “Onye gbeshikpowaru je etsoo ndu Kiriyatu-Sefa ọgu; lwua phẹ lwuta; mu e-ke onye ọbu nwatibe mu, bụ Akusa g'ọ luru.” ¹³ Ọtuniyelu nwa Kenazu, nwune Kalẹbu kẹ nwata tugba je alwuta mkpukpu ono. Ọo ya bụ; Kalẹbu kee ya nwada iya ono, bụ Akusa; ọ luru.

¹⁴ Ọ lwaephọ ibe Ọtuniyelu; ọ sụ iya g'ọ je epfuaru nna iya, bụ Kalẹbu g'ọ wẹe ya alì.

Akusa bya enyizeta l'eli nkafu-igara iya; Kalẹbu jia ya sụ: “?Bụ gunu bẹ mu e-meru ngu?”

¹⁵ Ọ sụ iya: “Menaarụ mu iphe-oma. Eshinu i suru gẹ mu laa echiẹgu ndohali; nufunaa mu alì l'ẹka mini, anwụ shokoshoko.” Ọo ya bụ; Kalẹbu bya eworu ẹka mini anwụ shokoshoko l'ẹka dū dagere-dagere mẹ l'ẹka bụ ọhu alì woru nụ iya.

¹⁶ Oshilokpa ọgo Mosisu, bụ iya bụ ndu Kénu bẹ yẹe ndu Jiuda shi lẹ mkpukpu Jieriko, bụ iya bụ ndu Ọha-mpfu tuko wufu jeshia echiẹgu ndu Jiuda, bụ iya bụ ẹka ono, nọ l'echiẹgu ndohali lẹ mgboru mkpukpu Aradu. Ọo ya bụ; ẹphe tuko buru l'ẹka ono. ¹⁷ Tọbudu iya bụ; ndu Jiuda mẹ ndu Simiyonu, bụ unwunna phẹ tugbabe nanu je etsoo ndu Kénanu ọphu bu lẹ mkpukpu Zefatu ọgu; mekota mkpukpu ono l'ophu; ọ

chihu. Oo ya bu e kuahaa mkpukpu ono Homa, bu iya bu “mkpurupyata”. ¹⁸ Ndu Jiuda lwutakwarupho ali Gaza; me ali Ashikelonu; me ali Ekuronu; lwutakota mkpukpu, nokota iya nu. ¹⁹ Chipfu no swiru ndu Jiuda; ephe lwuta ndu bu l'eka du ubvu ubvu. Ndu ophu bu le nsuda be kpobaru phe achishi kele ndu k'ono be nweru ugbo-inya ogu, e gude igwe mee. ²⁰ Mkpukpu Heburonu be a nuru Kalebu; kele Mosisu kwehawaru iya ukwe iya. Kalebu bya achishia unwu Anaku eto, bu l'eka ono. ²¹ Ndu Benjaminu be ta achifuduru ndu Jiebusu, bu le Jierusalemu. Ndu Benjaminu yee ndu Jiebusu tuko buru eghirigha le Jierusalemu byasu ntanu-a.

²² Ndu onu-ulo ke Jiosefu be jekwarupho etsoo mkpukpu Betelu ogu; Chipfu swikporu phe eswiru. ²³ Ephe bya ezia ndu e-je anwua ngge le Betelu ono, bu iphe, o shi aza bu Luzu. ²⁴ Ndu ono huma nwoke, shi le mkpukpu ono alufuta. Ephe su iya: “Jiko goshinu anyi onu-abata mkpukpu-a. Anyi e-mekwaru ngu-a iphe-oma.” ²⁵ Oo ya bu; o goshi phe onu-abata mkpukpu ono. Ephe tsoo ndu mkpukpu ono ogu; gude ogu-echi gbushikota phe. Ole ephe haru nwoke ono; waa ndibe iya l'ophu. ²⁶ Tobudu iya bu; nwoke ono kwafu lasha ali ndu Hetu, bu eka o buwaro jaa buru mkpukpu eka iya. O gube mkpukpu ono Luzu, bu iya bu iphe, oza byasu ntanu-a.

Oha, ndu Izurelu ta achifuduru

²⁷ Ndu Manase be ta achifuduru ndu ali Betu-Shanu waa mkpukpu iya; me ndu ali Tanaku; me ndu ali Doru; me ndu ali Ibulamu; me ndu ali Megido; me mkpukpu le mkpukpu, nogbaa phe nu; kele ndu Kenuanu ono be kporu ishi phe ye l'ali ono. ²⁸ A nonyaa; ndu Izurelu bya enweru agburehu; ephe kebuta ndu Kenuanu;

ẹphe jehaarụ phẹ ozi; kẹle ẹphe ta achifu-gbuduru ndu Kénanu ono.

²⁹ Ndu Ifuremu bẹ ta achifukwarupho ndu Kénanu ndu ọphu bu lẹ mkpụkpu Geza; ẹphe l'ẹphe tuko bua ẹghirigha l'ẹka ono.

³⁰ Ndu kẹ Zebulun bẹ ta achifuduru ndu ọphu bu lẹ mkpụkpu Kituronu; mẹ ndu ọphu bu lẹ mkpụkpu Nahalolu. Ndu Kénanu ono, bu l'echilabọ phẹ ono; jehaarụ phẹ ozi.

³¹ Ndu kẹ Asha bẹ ta achifuduru ndu bu lẹ mkpụkpu Ako; mẹ ndu ọphu bu lẹ mkpụkpu Sayidonu; mẹ ndu mkpụkpu Ahulabu; mẹ ndu mkpụkpu Akuzibu; mẹ ndu mkpụkpu Hẹluba; mẹ ndu mkpụkpu Afẹku; mẹ ndu mkpụkpu Rehobu. ³² Ọo ya bụ; ndu Asha buru l'echilabọ ndu Kénanu, bụ ndu vuhawaa ọzo buru l'alị ono; kẹle ndu Asha bẹ ta achifuduru phẹ.

³³ Ndu Nafutali bẹ ta achifuduru ndu bu lẹ mkpụkpu Bẹtu-Shẹmeshi; waa ndu bu lẹ mkpụkpu Bẹtu-Anatu. Ẹphe buru l'echilabọ ndu Kénanu, bụ ndu vuhawa ọzo buru l'alị ono. Ẹphe mee ndu Bẹtu-Shẹmeshi; waa ndu Bẹtu-Anatu; ẹphe jehaarụ phẹ ozi.

³⁴ Ndu Amọru bẹ nwularu ndu Danu azu; chiru phẹ ye l'alị úbvú úbvú. Ọphu ẹphe te ekwedu g'ẹphe wụpfuta phẹ lẹ nsụda. ³⁵ Ọo ya bụ; ndu Amọru kebe l'ẹphe bufutajẹ l'úbvú Hẹresu; mẹ lẹ mkpụkpu Ajialonu; mẹ lẹ mkpụkpu Shalubimu. A nọnya ndu onu-ulo Jíósefu bya aja àjàjà ka l'ọtu; bya aka enweru ọkpehu; ẹphe kebuta ndu Amọru ẹphe jehaarụ phẹ ozi mkpọnwu-ẹhu.

³⁶ Oke-alị ndu Amọru bẹ shi l'ọzo isheli úbvú “Akpi” nọo jasụ lẹ mkpụkpu Sela; bya akwasẹwaruro ya.

2

Aabarụ ndu Ízurẹlu mba

¹ Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bya agbẹ lẹ mkpukpu Gilugalu jeshia lẹ mkpukpu Bokimu je asụ: “Mu dufutaru unubẹ ndu Ízurẹlu l'alì Ijiputu; duru unu ye l'alì ono, mu riburu nte lẹ mu a-nụ nna unu ono. Mu sụ lẹ mu ta abyadụ emebyi oğbandzu, mu lẹ unu gbaru. ² L'unubẹdua bẹ bụ iphe, duru unu bụ g'unu lẹ ndu bu l'alì-a ta gbashì ndzụ; unu e-chikpòshikota ọru-ngweja phẹ. Obenu l'unu jìkaru eme iphe ono, mu pfuru unu g'unu mee ono. ?Bụ gụnu kparụ iphe, unu meru ẹgube ono? ³ Eshinu ọ dụ nno bẹ iphe, mu epfuru unu nta-a bụ lẹ mu taa chífuekwaru unu ndu ono. Ẹphe a-buru unu aghamẹhu; tẹme agwa phẹ, a-buru ọnyà, unu a-nmalahụje.” ⁴ Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono pfuchaerupho ndu Ízurẹlu iphe ono; ẹphe tushia ụzu-ẹkwa. ⁵ Ọo ya bụ; ẹphe gube ẹka ono “Bokimu, ụzu-ẹkwa.” Ẹphe nọdu l'ẹka ono gwaa Chipfu.

Anwụhu Jioshuwa

⁶ Tọbudu iya bụ Jioshuwa sụchaa gẹ ndu Ízurẹlu lashia; onyenonu laa je enwechaarụ oke alì nkiya. ⁷ Ẹphe bakọtaru Chipfu ẹja lẹ teke Jioshuwa nọ ndzụ; mẹkwapho lẹ teke ndu bụ ọgerenya ọphu ka Jioshuwa aka nka nọ ndzụ, bụ iya bụ ndu ono, hụmakotaru iphe, dụ biribiri, Chipfu meshiru ndu Ízurẹlu ono. ⁸ Onye-ozì Chipfu, bụ Jioshuwa; nwa Nunu bẹ nọru ụkporo apha ise l'apha iri; ọ nwụhu. ⁹ Ẹphe lia ya l'ẹka o nweru alì lẹ mkpukpu Timunatu-Hẹresu, nọ l'alì úbvú úbvú Ifuremu l'ụzo isheli úbvú Gashì. ¹⁰ Ọgbo k'ono nwushihu-gbuchaephopho lapfuchaa nna phẹ; ọgbo ọzo bya alufuta, bụ ndu ta amadụ Chipfu; ọphu epfurọ k'iphe, dụ biribiri ono, o meshiru ndu Ízurẹlu ono.

Ndu Ízurẹlu abarụ Balụ ẹja

¹¹ Tòbudu iya bụ; ndu Ízurèlu meahaa èjo-ememe l'ènya Chipfu; bya awata abarụ Balụ èja; ¹² mbụ; parụ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phẹ haa, bụ onye ono, dufutaru phẹ l'alì Ijiputu ono. Èphe tsoru iphe, bụ agwa ndu bupheru phẹ mgburugburu baaharụ èja. Èphe kpatsunụ Chipfu èhu-eghu; ¹³ kẹle èphe parụ Chipfu haa; baaharụ agwa Balụ; waa Ashitoretu èja. ¹⁴ Tòbudu iya bụ; oke èhu-eghu Chipfu dapfuta ndu Ízurèlu; o woru phẹ ye l'èka ndu ọ-lwụa-ọlaa; èphe lwụa phẹ alwұлwu. O nwuru phẹ nụ ndu ọhogu phẹ, bupheru phẹ mgburugburu, bụ ndu èphe ta adụedu ike wọtaba ọgu ọzoba. ¹⁵ Èkameka, èphe jekpọru bẹ Chipfu ahajẹe phẹ phọ; g'e emekpee phẹ; mbụ egube ono, o pfuhawaru phẹ l'ọo-nọdu anwuru phẹ ono. Ọ bụnuru iya bụ l'èphe anọdunu l'oke iphe-èhuka.

¹⁶ A nọnya Chipfu bya emee èphe nweru ndu-ikpe, bụ ndu adzọje phẹ l'èka ndu lwutaru phẹ nụ. ¹⁷ Obenu l'èphe ta angabekwarupho ndu-ikpe phẹ ono nchi; kẹle èphe tsolèru-a apharwushi onwophẹ l'abarụ agwa èja. Èphe dakọberu gbakuta azụ l'etso ụzo ono, nna phẹ tsoru ono, bụ iya bụ; eme ekemu Chipfu. Èphe te emeduru gẹ nna phẹ. ¹⁸ Ọ nọdu abụjeru teke Chipfu meru g'èphe nweru Onye-ikpe; o swiru onye-ikpe ono eswiru; gude onye-ikpe ono dzotakota phẹ l'èka ndu ọhogu phẹ jasụ g'onye-ikpe ono a-nọ-beru ndzụ. Iphe, kparụ iya nụ bụru l'ude, èphe atsụje lẹ k'ishi, ndu ono akparya phẹ; mẹ k'èhu, èphe anọduje emekpa phẹ; bẹ l'emeje imemini phẹ adụ Chipfu. ¹⁹ Teke onye-ikpe ono nwuhuerupho; èphe adakọbe; kabaa apharwushi onwophẹ eme lẹ gẹ nna phẹ meru; mbụ ephozeru agwa abarụ iya èja. Èphe te ekweddu haa èjo-ememe phẹ; ọphu èphe ta ahaduru ekwefuru Chipfu ike. ²⁰ No iya; oke èhu-eghu Chipfu dapfuta ndu Ízurèlu; ọ sụ: “Eshinu

Ọha-a mebyiwaru ọgbandzu ono, mu meru doberu nna phe ono; ọphu ẹphe ta angajẹedu nchi l'iphe, mu pfuru; ²¹ be mu ta abyadu achifukwaduru phe ọha ono, Jioshuwa ta chishiduru; teme ọ nwuhu ono. ²² Mu e-gude phe huta ndu Ízurẹlu ama; maeduru ?ẹphe a-wata etso mube Chipfu egube nna phe oche tsoru mu?" ²³ Ọo ya bu; Chipfu paru ọha ono haa; ọphu o woduru phe ye Jioshuwa l'ẹka; mbu shi nno chishi-kebe phe egwegwa.

3

Ọha, Chipfu ta achishiduru ndu Ízurẹlu

¹ Waa ọha ono, Chipfu paru haa g'o gude hua ndu Ízurẹlu ama; mbu ndu Ízurẹlu, ndu ọphu ta amadu k'ogu ono, alwuru l'ali Kėnanu ono. ² Iphe, kparu iphe o meru iphe-a bu g'o gude iya zia unwu Ízurẹlu ndu ọphu te eshidu maru g'aalwuje ọgu egube aalwuje iya. ³ Ọha ono bu umadzu ise, bu ndu-ishi ndu Filisitayinu; me ndu Kėnanu l'ophu; me ndu Sayidonu; me ndu Hevu, bukota l'ubvu ubvu Lėbanonu; e-shikpo l'ubvu Belu-Hamonu je akpaa le mkpukpu Lebo-Hamatu. ⁴ Chipfu ta achishiduru phe g'o gude phe hutaje ndu Ízurẹlu ama g'o maru; ?ẹphe e-meje-a ekemu Chipfu; mbu ekemu ono, o shi l'ẹka Mosisu turu nu nna phe ono. ⁵ Ndu Ízurẹlu buru l'echilabo ndu Kėnanu; me ndu Hetu; me ndu Amoru; me ndu Pėrezu; me ndu Hevu; waa ndu Jiebusu. ⁶ Ndu Ízurẹlu wata alu unwada ndu ono; bya ewojekwarupho unwada nkephe kee unwoke ndu ọhozo ono; bya abaahakwarupho agwa phe aja.

Ọtuniyelu adzo ndu Ízurẹlu

⁷ Ndu Ízurẹlu bya emee ejo-ememe l'anya Chipfu. ẹphe zoharu Chipfu, bu Chileke phe; baaharu Balu me Ashera aja. ⁸ Tobudu iya bu; Chipfu swibenuru

ndu Ízurẹ̀lu ẹ̀hu-eghu; k'ọ̀phu o nwuru phẹ̀ ye l'ẹ̀ka Kushanu-Rishatayimu, bụ́ iya bụ́ eze ndu Mesopotémiya. Ndu Ízurẹ̀lu nọ́du Kushanu-Rishatayimu l'ẹ̀ka apha ẹ̀sato. ⁹ A nọ́nyaa; ndu Ízurẹ̀lu raku Chipfu; ọ́ nụ́ phẹ̀ onye ndzọ́ta, bụ́ Ọ́tuniyelu nwa Kenazu; mbụ́ Kenazu, bụ́ nwune Kalẹ́bu kẹ́ nwata; ọ́ dzọ́ta phẹ̀. ¹⁰ Unme Chipfu bya eji iya ẹ̀hu; ọ́ bya abụ́ru onye-ikpe ndu Ízurẹ̀lu. Ọ́ tųgbua jeshia ọ́gu; Chipfu woru Kushanu-Rishatayimu, bụ́ eze ndu Mesopotémiya ye iya l'ẹ̀ka; ọ́ lwụ́-kpee Kushanu-Rishatayimu. ¹¹ Tọ́budu iya bụ́; alí ono buru lẹ́ nchị-odoo ụ́kporo apha labọ́. Ọ́o ya bụ́ Ọ́tuniyelu, bụ́ nwa Kenazu bya anwụ́hu.

Ehudu adzọ́ ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ̀ka ndu Mówabu

¹² No iya; ndu Ízurẹ̀lu bya emekwaa ẹ́jo-ememe ọ́zobaa l'ẹ́nya Chipfu. Ọ́o ya bụ́; Chipfu gude nụ́ k'ẹ́jo-ememe ono ẹ́phe meru ono mee Ẹ́gulonu, bụ́ eze ndu Mówabu ọ́ kapyabẹ́ phẹ̀. ¹³ Ọ́o ya bụ́; Ẹ́gulonu je akpakọ́ ndu Amọ́nu; waa ndu Amalẹ́ku; ẹ́phe je alwụ́-kpee ndu Ízurẹ̀lu. Ẹ́phe nata phẹ́ mkpụ́kpu Ọ́ha-mpfụ́ ono. ¹⁴ Ndu Ízurẹ̀lu nọ́o l'ẹ̀ka Ẹ́gulonu, bụ́ eze ndu Mówabu ono apha iri l'ẹ̀sato.

¹⁵ Ọ́le ndu Ízurẹ̀lu raku ẹ́rupho Chipfu; ọ́ nụ́ phẹ̀ onye ndzọ́ta, bụ́ Ehudu; nwa Gera; bya abụ́ru onye shi l'ọ́kpa-ípfi Benjiaminu. Ọ́ bụ́ onye eme ẹ́kicha. O be teke ndu Ízurẹ̀lu byaru atụ́ru ụ́tu nụ́ iya g'ọ́ je anụ́ Ẹ́gulonu, bụ́ iya bụ́ eze ndu Mówabu; ¹⁶ Ehudu bya emeta ogu-echi, atụ́ nkọ́ akpata iphu labọ́, ogologo iya habe gẹ́ nkwo-ẹ̀ka lanụ́; woru nwua l'ime uwe iya l'ụ́tapfu ọ́kpa ẹ́kutara. ¹⁷ O je eworu ụ́tu ono nụ́ Ẹ́gulonu, bụ́ eze ndu Mówabu. Ẹ́gulonu bẹ́ bụ́ onye dụ́ okporokpo. ¹⁸ Ọ́ nụ́ebechaa ya iphe ono; ọ́ bya edufu ndu ono, shi vuru iphe ono, ẹ́phe tų́taru ono. ¹⁹ E rwu ẹ́pho l'agwa, nọ́-kube

mkpukpu Gilugalu; ọ ghakọbe lashia azu je asu: “Jiko eze; ọ duru ozi, mu e-zi ngu le mpya.”

Eze ono su ndu-ozu iya: “Unu gebeeshikwa-o!” Ọo ya bu; ephe tuko gbado iya tugbua.

²⁰ Noo ya; Ehudu bya ejekube iya ntse l'eka ọ nọ nkinyi iya l'ime mkpuru ulo-eli ono, bu eka ka ejidata ejidata; je asu iya: “Ọ duru ozi, shi Chileke l'eka mu eme ge mu zia ngu.” Eze gbalihu ephe l'oshi, ọ nọ anọ;

²¹ Ehudu gude ephe ekicha mifuta ogu-echi ono l'utapfu okpa ekutara iya ono; woru iya nmaa eze ono l'ephe.

²² Ogu-echi ono bahugbua ya l'ephe jeye l'ishi iya; eba rimia ogu-echi ono; k'ophu bu le Ehudu be haru iya amifuta. Akurepho kposihu iya. ²³ Tobudu iya bu;

Ehudu bya abahu l'oma ulo ono; woru mgbo k'ulo-eli ono gu-chishikota; guburu iya ye; woru iya tu-chishia. ²⁴ Ọ tugbuchaephe;

ndu ejeru eze ono ozi bya eje ahuma le mgbo ulo-eli ono be a tu-chishikotaru atuchishi; ephe su: “Ọo-bukwaru unme be otuta l'ime mkpuru ulo-

eli ono.” ²⁵ Ephe nodu kwabe gbiriri jasu ọdu tsuru phe; ephe ghadashiaha; ophu ọ to ghaduru phe ọzo. Ephe bya ewota ire-igodo tushashia ọzo ono. Ephe bya ahuma nnajuphu phe ono g'ọ dabyiru l'oma-ulo ono; nwuhuwaa anwuhu.

²⁶ Ehudu bu teke ono, ephe nọ kwabe pho be o pyofuru gbalaa; shia ọzo eka ono, agwa nọ ono; gbaru lashia mkpukpu Seyira. ²⁷ Ọ gbarwuepho l'eka ono; ọ nodu l'ali ubvu ubvu Ifuremu woru opu gbua; ndu Izurelu wuru tsoru iya; a-gbe l'ubvu ono; yebedua vuta ọzo. ²⁸ Ọ su phe: “Unu tso mu! Chipfu yeakwaru unu ndu ohogu unu, bu ndu Mowabu l'eka.” Ọo ya bu; ephe wuru tsoru

iya; je anọ-chishikota enyimu Jiodanu l'eka dukota chara chara, bu eka eeshije gude okpa dafu mkpukpu Mowabu; ophu ephe ekwedu g'o nweru m'onye lanu a-dafu azu

iya ọphuu. ²⁹ Ẹphe gbua ndu Mówabu ono iphe, rwuru ụkporo ụnu nemadụ l'ụnu ise lẹ teke ono; mbụ ndu bụkota mkparawa ọkpehu dukota; ọphu ọ dudu m'onye lanụ, nahuru nụ. ³⁰ Ndu Ízurẹlu lwuta ndu Mówabu lẹ mbọku ono; ẹphe nọdu phẹ lẹ mkpula. Tọbudu iya bụ; alị ono nọdu lẹ nchị-odoo ụkporo apha ẹno.

Shamuga l'adzota ndu Ízurẹlu

³¹ Ehudu bughcheapho ishi; Shamuga, bụ nwa Anatu bya aburu ishi. Ọ bụru yẹbedua gude mgboro chigbushia ndu Filisitayinu ụnu nemadụ l'ụkporo ụmadzu iri. Yẹbedua bụkwapho onye dzoru ndu Ízurẹlu.

4

Debora me Baraku adzota ndu Ízurẹlu l'ẹka ndu Ké-nanu

¹ Tọbudu iya bụ; Ehudu nwuhuchaa; ndu Ízurẹlu meahaa ẹjo-ememe l'ẹnya Chipfu ọzo. ² Chipfu woru phẹ ye Jiabinu, bụ eze ndu Kénanu l'ẹka. Ẹka ọ nọ bụru eze bẹ bụ lẹ mkpụkpu Hazo. Onye-ishi ndu ọhogu iya bụru Sizera, onye bu lẹ mkpụkpu Haroshetu-Hagoyimu. ³ Ọ gude kẹle o nweru ụgbo-inya, e meru l'ígwè; ụnu labo l'ụkporo ise kpa ndu Ízurẹlu owechorochocho apha ụkporo. Tọbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu raku nụ Chipfu g'ọ gbaaru phẹ mkpu.

⁴ Debora, bụ nwanyị epfuchiru Chileke; mbụ nyee Lapidotu bụ onye-ikpe ndu Ízurẹlu teke ono. ⁵ Ẹka o shi anọduje bụ lẹ mkpula mpfụ Debora, nọ lẹ mgbaka mkpụkpu Rama yele mkpụkpu Bẹtelu l'alị úbvú úbvú Ifuremu; ndu Ízurẹlu awụ ejepfu iya g'o kpeeru phẹ ikpe. ⁶ Ọo ya bụ; ọ bya ezia e je ekua Baraku nwa Abinowamu, shi lẹ mkpụkpu Kadeshi, nọ l'alị ndu Nafutali. Ọ sụ iya: “Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurẹlu bẹ ziru ngu sụ g'i

tugbua je achita unwoke ndu Nafutali; me unwoke ndu Zebulun ukpore unu nemadzụ l'unu ise yeru onwongu; duru phe g'unu shia ụzo ụbvụ Tabo. ⁷ Mu e-me Sizera, bu onye-ishi ndu ojogu Jiabinu; g'ọ chiru ugbo-inya iya; yele ndu ojogu iya; bya l'enyimu Kishonu; mu eworu Sizera ye ngu l'eka."

⁸ Baraku sụ iya: "Ọ -buru l'ii-tSORU mu je; be mu e-jekwa-a; teke i tii tsodu mu je be mu tee jekwa."

⁹ Debora sụ iya: "Ọ dūepho ree; mu le ngu a-swiru-a je; ọle ụbvù, nọ l'iphe-a, ibya ejeje-a be taa bukwawuru nkengu. Ishi iya bu l'ọo nwanji be Chipfu e-me; l'o gude Sizera." No iya; Debora gbalihu tSORU Baraku; ephe jeshia Kadeshi. ¹⁰ Ọ buru le Kadeshi be Baraku rwukoberu ndu Zebulun waa ndu Nafutali ephe doru. Ndu o gude jee bu ukpore unu nemadzụ l'unu ise. Debora tsokwaru phe pho.

¹¹ No iya; Heba, bu onye Kenu, bu iya bu oshilokpa Hobabu, bu nwune nyee Mosisu; bufu onwiya l'eka ndu Kenu nọ. Ọ tugbua je eworu ulo-ekwa iya kpobe l'upfu achị, nọ le mkpukpu Zanimu, nọ le mgboru ali Kadeshi. ¹² Tobudu iya bu; epfuaru Sizera le Baraku nwa Abinowamu be jeshiakwaru l'ubvu Tabo; ¹³ Sizera chitakota ukpore unu ugbo-inya igwe iya labo l'ukpore ugbo-inya igwe ise; me unwoke, ephe l'iya nọ l'ophu; shi le mkpukpu Haroshetu-Hagoyimu jeshia l'enyimu Kishonu.

¹⁴ Noo ya; Debora sụ Baraku: "Ngwa! Ọo ntanu-a be Chipfu woru Sizera ye ngu l'eka." Sụ iya: "Chipfu vutahaakwaru ụzo." Ọo ya bu; Baraku chiru ukpore unu ojogu labo l'ukpore iri nyizetakota l'ubvu Tabo. ¹⁵ Chipfu gude ogu-echi Baraku meru eberebete tu Sizera; me ugbo-inya iya l'ophu; waa ndu ojogu iya g'ephe ha. Sizera pfufuta l'ugbo-inya iya chie okpa l'oso. ¹⁶ Baraku

chipyabe ndu ojogu Sizera; me ugbo-inya phe jasụ e phe rwua Haroshetu-Hagoyimu. O bụru ogu-echi be e gude gbushikota ndu ojogu Sizera. Ophu o dudu m'onye lanu, phoduru nu.

Jiayelu egbu Sizera

¹⁷ No iya; Sizera gude okpa gbaru lashia l'ulo-ekwa Jiayelu, bu nyee Heba; onye Kenu. O buri iphe, kparu iya nu bu le Jiabinu, bu eze ndu Hazo be yele ndibe Heba, bu iya bu onye Kenu ono du le ree. ¹⁸ Jiayelu gbagbua je agba Sizera ndzuta; bya asu iya: "Nnajiuphu mu tokwa ehul! Gbabata! Ta atsushi ebvu!" O gbapfu nu iya l'ulo-ekwa ono; o bya eworu ekwa kpuke iya. ¹⁹ O su iya: "Jiko kenaa mu mini ge mu ngua; kele egu mini agukwa mu." O kpuhaa iphe, ooyeje mini-era-eswi; gbata iya nu iya; o ngua. O bya ewokwaru ekwa ono kpuchia ya. ²⁰ O su nwanyi ono: "Pfuokwaru l'onu-abata ulo-ekwa ono; k'ophu bu; o -duru onye byaru bya aja ngu su: '?O nweru onye no l'eka-a?' l'i-sukwanu iya: 'Waawaa!'"

²¹ Obenu le Jiayelu, bu nyee Heba gbete wota nggu, eegudeje kpobe ulo-ekwa; bya ewota ongu; pyaa mpaya jepfu iya; je egude ongu ono kpobe iya nggu ono l'ishi nchi. O foo ya bahu l'ali; kele mgbenya tu-rwewaru iya atu-rwe; teme ike bvushikwa iya pho. O buri iya anwuhu. ²² A bya l'amaru; Baraku nodu agbaghawaa l'eka ochikwanu Sizera; Jiayelu lufuta gbapfuta iya; bya asu iya: "Bya; ge mu goshi ngu nwoke ono, icho ono." Tobudu iya bu; o bya etsoru nwanyi ono bahu; bya ahuma Sizera g'of dabyiru nwuhuwaa anwuhu; nggu kporu iya l'ishi-nchi.

²³ O buri le mboku ono be Chileke meru Jiabinu, eze ndu Kenu; o laa ndu Izurelu l'eka. ²⁴ Ike ndu Izurelu

bya akapyabẹ kẹ Jiabinu, bụ eze ndu Kénanu Ọkpobe
akapyabẹ gbiriri jasụ ẹphe lwụ-kpee ya.

5

Ebvú, Debora yẹe Baraku gụru

¹ Lẹ mbọku ono bẹ Debora yẹe Baraku nwa Abi-
nowamu gụru ebvú-a sụ:

² “Ndu-ishi ndu Ízurẹlu vutaru ụzo ọgu;
ndu Ízurẹlu l'ophu gude obu phẹ tsoru phẹ;
unu jaa Chipfu ajaja!

³ Unu nụma iphe-a; unubẹ ndu eze!

Unu ngabẹ nchị; unubẹ ndu-ishi!

Mu a-gụ ebvú nụ Chipfu; mu a-gụ ebvú gụ-ku iya;
mbụ lẹ mu e-gude ebvú jaa Chipfu, bụ Chileke ndu
Ízurẹlu ajaja.

⁴ Gụbe Chipfu; teke ị lụfuru l'alị Siye;
mbụ teke ị zọru garamugaramu lụfu l'alị ndu
Edọmu
bẹ mgboko nmahuru jijijijii;
igwe rwua erwurwu; wa mini.

⁵ Úbvú bẹ nmakọtaru jijijijii l'iphu gụbe Chipfu;
mbụ jeyekpọ l'úbvú Sayinayi bẹ nmacharu jijijijii
l'iphu gụbe Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurẹlu.

⁶ Lẹ teke kẹ Shamuga nwa Anatu; waa Jiayẹlu
bẹ a gwọberu eshi eze gbororo;
ndu ije pyoaha ntubo.

⁷ Iphe, bụ mkpụkpụ, nọ lẹ Ízurẹlu dabyikọtaru iphoro;
gbiriri jasuru Debora futa;
bya aburu ne ndu Ízurẹlu.

⁸ G'ẹphe hataru agwa ọphúú; bẹ ọgu wataru ada l'alị
Ízurẹlu gbaa mgburugburu;

Ọphu ọ dudu mẹ iphe, eegudeje egbobuta onwonye;
 Ọzoo arwa, a hụmaru l'echilabọ ụkporo ụnu
 nemadzụ ise, nọ l'alị Ízurẹlu.

⁹ Ndu-ishi ndu Ízurẹlu dū mu l'obu;
 mbụ ndu tūru obu phẹ onyo wofuta onwophẹ
 onoya.

Unu jaa Chipfu ajaja!

¹⁰ Unubẹ ndu ono agba l'eli nkapfụ-ìgara ọchaa;
 mbụ unubẹ ndu ono, nọ l'eli ukpo, a wukoberu l'eli
 nkapfụ-ìgara;
 mẹ unubẹ ndu eje l'ọkpa;

¹¹ unu geẹdukwa olu-ebvu ndu ono, agụ ebvu l'ẹka
 eekutajẹ mini ono.

Ọo l'ẹka ono bẹ ẹphe a-nọdu gụa ebvu k'iphe, pfuluru ọto,
 Chipfu mekọtaru;
 mbụ iphe, pfuluru ọto, o mekọtaru ndibe iya ẹ
 Ízurẹlu.

Tọbudu iya bụ; ndibe Chipfu wufu jeshia l'ọnu-abata
 mkpụkpu.

¹² 'Gbalihukpọdapho! Debora gbalihu!

Gbalihu! Gbalihu! Chiswee ebvu!

Baraku; gbalihu!

Gụbe nwa Abinowamu; duta ndu ị kpuru ẹ ndzụ.'

¹³ Tọbudu iya bụ; unwoke ọphu phọduru nụ wụ-pfushia
 ndu-ishi.

Ndibe Chipfu wuru byapfuta mu g'anyi tsoo ndu ọkpehu
 dū ọgu.

¹⁴ Ndu Ifuremu, bụ ndu ọphu gbaru ọgbarabvu l'úbvú
 úbvú Amalẹku

wufuta tsoru gụbe Benjaminu; gụ ẹ ndibe ngu.

Ndu-ishi-ọjọgu, shi l'alị ndu Makiya wufutakwapho;
 ndu shi l'alị Zebulun bụru ndu gude mgboro onye-
 ishi-ọjọgu.

¹⁵ Ndu-ishi ndu Isaka; ẹphe ẹ Deboru tuko swiru.
Nokwapho ẹ ẹ ndu Isaka l'onwophẹ wukwarupho tsoru
Baraku; gbazeta ẹ nsuda ono.

Ophu obu anodu ndu Rubenu l'eka lanu.

¹⁶ ?Bu gunu be unu doro l'odu aturu eme?

?Bu g'unu numa okwe onye eche aturu akpo gude
ekukobe aturu iya too?

Ndu Rubenu be agba egomunggo shii.

¹⁷ Ndu Giladu be kwaru l'azu enyimu Jiodanu.

?Bu gunu be ndu Danu gugaru kwaa l'ugbo-mini?

Ndu Asha kwaa l'aguga enyimu;

mbu l'odu ugbo-mini.

¹⁸ Ndu Zebulun mi enya ẹ ndzu kweta onwu.

Nokwapho ẹ ẹ ndu Nafutali mikwarupho enya ẹ ndzu
bu ono;

mbu l'egu ugu ono.

¹⁹ Ndu eze byaru; ẹphe lwua ugu ono.

Ndu eze ndu Kenu be lwuru ugu ẹ mkpukpu Tanaku;

ẹ mgboru mini mkpukpu Megido;

ophu ẹphe alwutaduru me mkpola-ochaa.

²⁰ Kpokpode be gbetchaa l'akpaminigwe alwu ugu;

mbu l'ẹphe shichaa l'eka ẹphe eshije; etso Sizera
Ugu.

²¹ Enyimu Kishonu tuko phe kpota;

mbu enyimu shi l'ichee ono, bu iya bu enyimu
Kishonu.

Gube obu mu; gude ike zoru je l'iphu!

²² No iya; igiji Okpa inya nodu ada g'egbigwe.

Mbu inya, Okpehu du nodu agbagbaa ke kwaakwa.

²³ Ojosi-imigwe, shi l'eka Chipfu suru: 'Unu tua mkpukpu
Meruzu Onu;

mbu; unu tua phe ejo onu;

kele ẹphe ta abyaduru eyetaru Chipfu eka l'ogu;

mbụ yetarụ Chipfu ẹka lwụa ndu ike dụ l'ogu.'

24 Gẹ Jiayeļu; mbụ nyee Heba, bụ onye Kénu bụkwaru onye aa-kachaa agọru ọnu-oma nụ l'iphe, bụ ụnwanyi;

g'ọ bụru iya bẹ aa-kachaa agọru ọnu-oma nụ l'iphe, bụ ụnwanyi, bu l'ulo-ékwa.

25 Ọ rarụ ọrà mini; ọ nụ iya mini-ẹra-eswi.

Mbụ l'oo l'iphe, gbaru ndu eze bẹ o yeru iya mini ẹra-eswi.

26 Ọ dzu-liru nggu ulo-ékwa;

bya egude ẹkutara palia ọngu ndu-ozu;

kpọbe iya Sizera l'ishi-nchi;

tsupyabẹ iya ishi l'ali; kpọ-fua ụzo.

27 Ọ bụru lẹ mgboru ọkpa iya bẹ o phozeru; dabyiru.

Mbụ l'oo lẹ mgboru ọkpa iya bẹ o phozeru dabyiru nwụhu.

Ọ bụru l'eka o phozeru ono bẹ ọ daru; nwụhu.

28 Lẹ windo bẹ ne Sizera gbẹ pyofu ẹnya.

Ọ nọdu l'ọnu-uzo ulo-eli ara ẹkwa sụ:

'?Bụ gụnu kparụ iphe, ụgbo-inya anọ ọdu alwalwa?

?Bụ gụnu meru iphe, a ta nụada ụkporo ọkpa ụgbo-inya iya?'

29 Ụnwumboko ibe eze ndu ọphu kachaa amaru iphe nọdu azụ eyeru iya l'iphe, oopfụ;

tẹme yebedua nọdu azụkwa iya phọ ekwe l'onwiya.

30 Ẹphe nọdu asụje iya: '?Tọbudu iphe, ẹphe a-kwata l'okwata bẹ ẹphe achọ; bya ekekwa iya phọ ekeke?'

Nwoke nọnu e-keta nwamgboko lanụ; ọzoo ẹbo.

Sizera eketachaa uwe, ama ntụmatu;

mbụ l'oo-ketachaa uwe, ama ntụmatu, akwaru k'erengete;

waa ẹkwa, dụ ẹguru, mu a-tụ-phuje l'olu;

mbụ ?ọ bụkotaru iphe, a kwataru l'okwata?'

³¹ Gẹ ndu ọhogu gube Chipfu lakota l'iyi egube ono. Oḷe gẹ ndu yeru ngu obu gbukwa kẹ nwiiinwii g'ẹnyanwu, agbakota agbakota.”

Tobudu iya bu; ali ono nweru nchi-odoo no ukporo apha labo.

6

Ndu Midiyanu akpa ndu Izurelu ehu

¹ Ndu Izurelu mekwa ejo-ememe l'iphu Chipfu ozo. Chipfu woru phe yee ndu Midiyanu l'eka; ephe no phe l'eka apha esaa. ² Ndu Midiyanu kpaa phe ehu k'opu ephe laru l'ubvu je emeshia ulo waa mkpu le mgbaka mgbaka mkpuma; me l'ogba; me l'eka a kpushigbaaru ike je ebugbaaru. ³ No iya; o nodu abujeru teke ndu Izurelu koru opfu; ndu Midiyanu; me ndu Amaleku; mewaro ndu buchaa l'uzo enyanwu-awawa awuru bya etsoo phe ogu naa phe iya. ⁴ Ephe nodu ejeje anmaa anmanma ogu l'ali ono; tuko iphe, ephe meberu l'ali mebyishikota; mbu mebyishikota iya nno je akpaa le mkpukpu Gaza. Opu o dudu me iphe, dzu ndu, ephe ahaje le Izurelu; je akpachaa l'aturu; waa eswi; me nkafu-igara. ⁵ Ephe achijeru eku phe; waa ulo-ekwa phe zeru gbiigbiigbi g'igube; mbu k'opu a ta majeduru g'e-shi aguta phe l'ogu ephe l'inya-kamelu phe; ephe abya aphunwua ali ono gbaa ya ophorokpo. ⁶ Ndu Midiyanu ono mee ndu Izurelu; ephe kwata daa ukpa okpobe adada. No iya; ephe bya araku Chipfu g'o gbaaru phe mkpu.

⁷ Oo ya bu; ndu Izurelu raku ephe Chipfu le k'iphe ndu Midiyanu eme phe ono; ⁸ o zitaru phe onye mpfuchiru Chileke, bu onye pfuru ndu Izurelu su: “Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ndu Izurelu epfu baa: Oo mu bu onye

ono, dufutaru unu l'alị Ijiputu; mbụ l'alị ono, unu shi bụru ohu ono. ⁹ Mu nafutaru unu l'ẹka ndu Ijiputu mẹ l'ẹka ndu shi akpa unu ẹhu; mu chishikotaru unu ndu ono l'alị phẹ; woru iya nụ unu. ¹⁰ Mu pfiaru unu sụ l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu, bụ Chileke unu. G'unu ta abakwaru agwa ndu Amọru ẹja l'alị ono, unu bu ono. Ọle unu te eyeduru mu ọnu.”

¹¹ Noo ya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bya bya anọdu l'upfu achị, nọ lẹ mkpukpu Ọfura. Onye nwe achị ono bụ Jiowashi, bụ onye shi l'ipfu ndu Abiyeza. Nwatibe iya, bụ Gidiyọnu nọdu l'ẹka aazoshije mēe l'akpuru vayinu; echishi witi g'o wohaa ya gẹ ndu Midiyanu ta ahuma iya. ¹² Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono bya achaa Gidiyọnu l'ipfu bya asụ iya: “Chipfu nọkwa swiru ngu; gube ojogu, ike dụ.”

¹³ Gidiyọnu sụ iya: “Oowaa; nnajiphu mu; ọ -buru lẹ Chipfu nọ swiru anyi; ?bụ gunu meru g'o gude iphe-a nọdu anwukotaru anyi? ?Denuhununu iphe-ohumalenya iya ono, nna anyi phẹ kọru anyi ono; mbụ l'ẹphe suru: 'L'ọo Chipfu dufutaru anyi l'alị Ijiputu.' Ọle nta-a bẹ Chipfu ọbu gbẹ gwobewaa anyi; woru anyi ye l'ẹka ndu Midiyanu.”

¹⁴ No iya; Chipfu bya adakọbe sụ iya: “Gude ike, i nweru je anafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu Midiyanu. Ọ kpokwaa mbẹdua gẹgedede bẹ ezi ngu sụ ngu g'i je.”

¹⁵ Gidiyọnu sụ iya: “Oowaa; nnajiphu mu; ?mu e-me ime-agma dzọo ndu Ízurelu? Hụmanu l'ọ kwa unuphu k'anyi bẹ ẹnya kachakpọo alwalwa l'ipfu Manáse; tẹme ọ bụru mu bẹ kachaa alwa alị l'ọnulo ibe nna mu.”

¹⁶ Chipfu sụ iya: “Mu e-swiru ngu-a; mbụ l'ị-tuko ndu Midiyanu lwu-kpekota g'ẹphe bụ onye lanu.”

¹⁷ Gidiyọnu yeeru iya ọnu sụ: “Ọ -bụru lẹ mu dūwaa ngu l'obu; goshinu mu iphe, e-me gẹ mu maru l'ọ bụ-a gụbedua bẹ epfu eyeru mu nụ. ¹⁸ Jiko ta atugbukwa l'ẹka-a jasụ gẹ mu byapfuta ngu; gẹ mu je ewota iphe, mu a-nụ ngu bya edoberu ngu l'ataphu.”

Tọbudu iya bụ; Chipfu sụ iya: “Mu a-nọdu-a jeye ilwa azu.”

¹⁹ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu bya abahụ l'ụlo je eworu mkpi gbua shia; bya ewota utu iphe, egudeje eme buredi, jiru nkweka gbeta buredi, e te yeduru iphe, ekoje buredi. Ọ bya agushia anụ ono ye lẹ nkata; wuru urwukurwuku iya ye l'itoshi. O gweta iya wojeru iya l'upfu achi ono. ²⁰ Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chileke ono bya asụ iya: “Gweta anụ ono; mẹ buredi ono dobe l'eli mkpuma-a; iwufutakwapho urwukurwuku iya ono.” Gidiyọnu bya emekota iya nno. ²¹ Tọbudu iya bụ; ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono bya eworu ọnonu mgboro, ọ gude l'ẹka denyi l'anụ yele buredi ono. Ọku shi lẹ mkpuma ono gbanwuhu; kepyashikota anụ; mẹ buredi ono. Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono phuhu.

²² Gidiyọnu maerupho l'ọo Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu; ọ rashia: “Nnajiuphu, bụ Chileke mu-el Alashikwa mu-o! Kele ọ kwa Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bẹ mu gude ọnya mu huma ono-o!”

²³ Chipfu sụ iya: “G'ẹhu dukwa ngu guu! Ta atsushi ebvu. I tị nwuhuduro.” ²⁴ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu kpuru Chipfu ọru-ngweja l'ẹka ono; gube iya: “Chipfu bụ ẹhu-guu.” Ọru-ngweja ono bẹ nọpho lẹ mkpukpu Ọfura, nọ l'alị ndu Abiyeza byasụ ntanu-a.

²⁵ L'enyashi mboku onokwapho bẹ Chipfu suru iya: “Kputa oke-eswi k'ẹbo l'eswi nna ngu; mbụ ọphu gbawaru apha ọsaa. Je enwukposhia ọnya ẹka nna ngu agwaje Balu; gbutsushia itso Ashera, nọ iya l'aguga.

²⁶ I -mechaa g'i kp̄aru Chipfu, b̄ Chileke ngu ɔru-ngw̄eja, d̄kpoo rengurengu l'eka-a, ha l'eli-a. Ii gb̄e teke ono kp̄uta oke-eswi k'eb̄o ono; ch̄ita itso Ashera ono, i gb̄utsushiru ono gude nk̄u iya gwee ngw̄eja-akp̄o-oku.”

²⁷ T̄obudu iya b̄u; Gidiȳonu bya ach̄ita ndu-oz̄i iya unwoke iri; bya emee gb̄e Chipfu pfuru iya ono. O b̄uru l'enyashi b̄e o mek̄otar̄u iphemiphe ono. Ophu o med̄uru iya l'eswe; k̄ele ɔotsu ndibe ph̄e waa unwoke mkp̄ukpu ono ebvu.

²⁸ Ndu mkp̄ukpu ono l̄ufutashia l'ɔnmewa ɔtsu; bya ah̄uma l'a gb̄e mebyishik̄otawa n̄u eka ephe agwaj̄e Bal̄u; gb̄utsushiwa itso Ashera, n̄o l'aḡuga iya; bya eworu oke-eswi k'eb̄o ono kp̄oo ɔku l'eli ɔru-ngw̄eja ono, a gb̄e kp̄uwaan̄u l'eka ono. ²⁹ Ndu mkp̄ukpu ono bya aj̄iahaa: “?B̄u onye meru iphe ɔwa?” Ephe kpanyaa ishi; j̄ikashinyaa; a s̄u ph̄e l'ɔ kwa Gidiȳonu nwa Jiowashi b̄e meru iya n̄u. ³⁰ No iya; ndu mkp̄ukpu ono bya epfuaru Jiowashi s̄u iya: “Je edufuta nwa ngu. Oo-nw̄uhu; k̄ele o tsukp̄oshiru ɛnya eka aagwaj̄e Bal̄u; bya egb̄utsushia itso Ashera, n̄o l'aḡuga iya.”

³¹ Iphe, Jiowashi pfuru ndu ono, n̄o-pheru iya mgbu-rugburu eh̄uka eh̄uka ono b̄e b̄u: “?Unu agbaru Bal̄u ɔdzori? T̄oo g'unu dz̄oo ya b̄e unu eme? Onye agbatar̄u Bal̄u b̄e ee-gbukwa l'utsu. O -b̄uru-a l̄e Bal̄u b̄e b̄u ɔkpobe agwa b̄e teke nemadz̄u mebyishiru ɔru-ngw̄eja iya be ɔo-d̄u n̄u ike gbaar̄u onwiya ɔdzori.” ³² O b̄uru l̄e mb̄oku ono b̄e a ḡuberu Gidiȳonu “Jieru-Bal̄u;” b̄u iya b̄u: “Gb̄e Bal̄u gbaa mkpu onwiya”; k̄ele Gidiȳonu b̄e tsukp̄oshiru ɛnya eka aagwaj̄e Bal̄u.

³³ T̄obudu iya b̄u; ndu Midiyanu l'ophu; m̄e ndu Amal̄eku; waa ndu bugbaa l'uzo ɛnyanwu-awawa bya at̄uko ndu oj̄ogu ph̄e dzuk̄obe; bya aw̄ufu az̄u ɛnyimu Jiɔdanu az̄u iya ɔphuu; je anmaa l̄e ns̄uda Jiezer̄elu.

³⁴ Ọo ya bụ; Unme Chipfu bya eji Gidiyọnu ẹhu; o woru opu gbua gude kukọta ụnwu Abiyeza g'ẹphe tisoru iya. ³⁵ Ọ byakwaphọ eye ndu-ozì ẹphe zikọta ozi l'alì ndu Manásẹ l'ophu g'ẹphe kwaa ngwọgu; bya ekukọkwapho ndu Asha; mẹ ndu Zebulọnu; waa ndu Nafutali; ẹphe wuru byapfuta phẹ.

³⁶ Gidiyọnu bya asụ Chileke: “Ọ -buru l'ii-shi l'ẹka mu dzọo ndu Ízurelu ẹgube ono, i kweru mu ukwe iya; ³⁷ lenu; mu a-kube ẹji aturu l'ẹka eechishije witi-a. Ọ -buru l'oo l'ẹji aturu-a bẹ iji dashiru kpoloko; ophu ọ tọ dashiduru l'oma alì l'ophu; mu amaru l'ii-shi-a l'ẹka mu dzọo ndu Ízurelu ẹgube ono, i pfuru iya ono.” ³⁸ No iya; o meepho ẹgube ono, Gidiyọnu pfuru ono. Ọ bya agbalihu lẹ nchitabọhu iya je apyia ẹji aturu ono mini; pyita iya mini, jiru gbamugbamụ, eku mini. ³⁹ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu sụ Chileke: “Jiko g'ẹhu-eghu ngu te ejekwa aburu ọku dapfuta mu; gẹ mu rwofunu ngu iphe lanụ. Gẹ mu gudeeshi ẹji aturu ono hutafua ama ugbo lanụ. K'ogiya-a; mee g'ẹji aturu ono kpohukota nkụ; l'i mee g'iji dashikota l'oma alì l'ẹka ono.” ⁴⁰ L'enyashi mbọku ono bẹ Chileke meeru iya phọ ẹgube ono. Ẹji aturu ono kpoloko bẹ iji ta adashiduru; ọ dashikota l'oma alì l'ophu.

7

Gidiyọnu alwụ ndu Midiyanu

¹ O -rwua l'onmewa utsu; Jieru-Balụ, bụ iya bụ Gidiyọnu yee ndu ojogu iya l'ophu wu-lihu je anmaa anmanma ogu lẹ mgboru obvu-mini Harodu. Ndu Midiyanu dọru lẹ nsuda, nọ l'uzo isheli ibiya ophu ẹphebedua nọ; lẹ mgboru úbvú More.

² Chipfu bya asụ Gidiyọnu: “Ndu ojọgu ngu bẹ hanụkakarwu mu igwerigwe gẹ mu e-woru ndu Midiyanu ye phẹ l'ẹka. Iphe, ii-me nta-a gẹ ndu Ízurẹlu ta anọdushi epfuru mu l'ọo ike phẹ bẹ ẹphe gude dzọo onwophe ³ bụ g'i je araaru iya ẹphe arara nta-a sụ phẹ: ‘Teke ọ dukwaru onye ẹhu anmaa anmanma lẹ ndzụ-agụgu; g'onye ọbu shikwa l'úbvú Giladu-a lashia.’ ” No iya; ụkporo unu nemadzụ ugbo labọ l'unu iri l'ise zehu lashia; ọ bụwaru ụkporo unu nemadzụ l'unu ise bẹ phọduru nụ.

⁴ Obenu lẹ Chipfu pfulẹru-a Gidiyọnu sụ: “Ndu ono bẹ panụkakarwupho igwerigwe. Chita phẹ je lẹ mini gẹ mu hụchaaru ngu ẹphe ama l'ẹka ono. Onye mu sụru l'ootsoru ngu je; bẹ e-je nụ. Onye ọphu mu sụkwanuru l'oto tsoduru ngu eje bẹ te ejekwa.” ⁵ Ọo ya bụ; Gidiyọnu duta ndu ono jeshia lẹ mini. Chipfu sụ iya: “Dobe ndu ọphu gude ire angụ mini gẹ nkuta angụje-a iche; l'i dobekwaphọ ndu ọphu gbushiru ikpere angụ iya iche.” ⁶ Ọ bụru ụmadzụ ụkporo iri l'ise bẹ gude ẹka kwọta mini ono ye l'ọnu. Ndu ọphuu l'ọphu bẹ tukurọ gbushikọta ikpere g'ẹphe nguta iya. ⁷ No iya; Chipfu sụ Gidiyọnu: “Ọo ụmadzụ ụkporo iri l'ise ono, gude ẹka kwọta mini ye l'ọnu ono bẹ mu e-gude dzọo unu; mbụ woru ndu Midiyanu ye unu l'ẹka. Gẹ ndu ọphuu tuko lashichaa ibe phẹ.” ⁸ Ọo ya bụ; ndu k'ọphuu vulia nri; bya achita opu-ọgu ndu k'ọphuu. Gidiyọnu sụ phẹ g'ẹphe lashichaa unuphu. Ọ bụru ụmadzụ ụkporo iri l'ise phọ bẹ ọ haru. Ẹka ndu Midiyanu dọru bụru l'uzo alị lẹ nsuda ẹka ono, Gidiyọnu phẹ dọru ono.

⁹ Ọ -rwua l'enyashi mbọku ono; Chipfu sụ Gidiyọnu: “Gbalihu; je adatso ndu Midiyanu ọgu; kẹle mu wowaru phẹ ye ngu l'ẹka. ¹⁰ Ọ -bụru l'ịitsu ebvu eje phẹ etso ọgu; gẹ gụ lẹ Pura, bụ onye-ozu ngu swiru je l'odu-

ogu phẹ ono. ¹¹ Ii-nụmawaro iphe, ephe epfu. I - nụmachaa ya bẹ oo-me-a g'obu shihu ngu ike g'i je ogu l'odu ono." Tọbudu iya bụ; yẹle Pura, bụ iya bụ onye-ozu iya ono swiru jerwua azu eka ndu ojogu ono doru. ¹² Ndu Midiyanu ono; me ndu Amaleku; me ndu shikota l'uzo enyanwu-awawa tuko nmaa erupfu g'igube le nsuda ono. Inya-kamelu phe buru aguta aguta; mbu byerupho g'aja, no l'aguga eze-enyimu.

¹³ Gidiyonu jerwua; bya ahuma ge nwoke lanu ezeru onya iya nrwo, o rwo ru asuje iya: "Mu rwo ru nrwo g'ishi buredi, du mgburugburu, e meru le balu ewe kperekpere ewebata l'eka ndu Midiyanu nmaru anmanma ogo. Ishi buredi balu ono weru bya asua l'ulo-ekwa; suta iya tua; o daa gwoo; kpo mkpomishaku."

¹⁴ Oo ya bu; onya iya ono su iya: "Iphe-a ta adukwa iphe ozo, o bu; abudu ogu-echi Gidiyonu nwa Jiowashi, bu onye Izurelu; kele Chileke woakwaru ndu Midiyanu waa ndu ojogu phe l'ophu ye iya l'eka."

¹⁵ Tọbudu iya bụ; Gidiyonu numa nrwo ono, e zeru ono; waa iphe, o bu; o bya abaru Chileke aja. O buru iya ala azu l'odu-ogu ndu Izurelu; je asu phe: "Unu wu-lihu-o! Chipfu woakwaru ndu ojogu Midiyanu ye unu l'eka." ¹⁶ O bya eworu umadzu ukporo iri l'ise ono kee uzi eto; bya eworu opu-ogu nuchaa phe; wakwapho ite nshi, duchaa iphoro, owa nochaa l'ime. ¹⁷ O su phe: "Unu lee mu enya! Unu meje ge mu meru. Teke mu ruerupho l'onu eka ono, ephe doru ono; unu tsokwaru mu mejekpoephe ge mu meru. ¹⁸ Teke mu le ndu ophu mu l'ephe swi gburu opu-ogu; g'unubedia ndukwapho l'eka unu no gbaa odu phe ono mgburugburu gbua nkunu; chia mkpu su: 'A kwa ogu-echi ke Chipfu waa Gidiyonu-o!'"

Ndu-ikpe 7:19 24 Ndu-ikpe 7:25

¹⁹ Tòbudu iya bụ; Gidiyọnu yẹle ụmadzu ụkporo ise ono, ẹphe l'iya tuko swiru ono jerwua l'ọnu ẹka ono, ndu Midiyanu ono dọru ono lẹ teke a watawaru eche nche k'echi abali. O buerupho teke ono be ndu ophu no lẹ nche lufuru; ndu ozo bahuwaa lẹ nche. Gidiyọnu phe woru opu-ogu phe ono gbua; bya eworu ite nshii ono, ẹphe gudechaa l'eka pho tukposhia. ²⁰ G'ẹphe hakota uzi eto ono woru opu-ogu nkephe gbua; bya atukposhichaa ite ono. Ẹphe pagbaaru owá pho l'ekicha; gudegbaa opu-ogu, ẹphe e-gbu l'ekutara; bya echishia su: "A kwa ogu-echi ke Chipfu waa Gidiyọnu-o!" ²¹ Onyenọnu pfugbaaru l'ekiya nkiya; ẹphe gbaphee ẹka ndu Midiyanu dọru ono mgburugburu. Ndu Midiyanu ono l'ophu ye okpa l'oso; echi mkpu agba agbala. ²² Oo ya bu; ẹphe gbuẹpho opu-ogu ukporo iri l'ise ono; Chipfu mee onyemonye, no l'odu ndu Midiyanu ono wata egbu nwibe iya ogu-echi. Ndu ojogu ono gbaru lashia mkpukpu Betu-Shita; l'uzo mkpukpu Zerera; mbu gbaa gbarwua oke mkpukpu Abelu-Mehola, no-kube mkpukpu Tabatu.

²³ Ndu Izurelu, shi l'okpa-ipfu Nafutali; me ipfu Asha; waa ipfu Manase be e kukotaru; ẹphe chipyabe ndu Midiyanu. ²⁴ Gidiyọnu ye ndu-ozii; ẹphe je ezidzuru iphe, bu ndu bukota l'ali ubvu ubvu ndu Ifuremu g'ẹphe wufuta je agbabua ndu Midiyanu iphu l'enyimu Jiordanu; je akpakpo lẹ mkpukpu Betu-Bara. Tòbudu iya bu: e kuko ndu Ifuremu l'ophu; ẹphe wufuta je anochia enyimu Jiordanu; je akpaa lẹ Betu-Bara. ²⁵ Oo ya bu; ẹphe gude ndu-ishi ndu Midiyanu ụmadzu ẹbo. Ẹpha ndu-ishi labo ono bu Orẹbu waa Zeyebu. Orẹbu b'ẹphe gburu lẹ mkpuma Orẹbu; gbua Zeyebu l'eka aakuje mee lẹ mkpuma Zeyebu. Ẹphe nodu achikpoepho ndu Midiyanu ono; bya apata ishi Orẹbu waa Zeyebu palataru

Gidiyọnu l'ẹka ọ nọ l'azu ẹnyimu Jiọdanu.

8

Gidiyọnu alwu ndu Midiyanu ọphu phọduru nu

¹ Tọbudu iya bu; ndu Ifuremu su Gidiyọnu: “?Denu g'o gude i mee ya anyi egube-a? Mbụ; ?denukpoo g'o gude ọphu i ti kuduru anyi teke i jeru etso ndu Midiyanu ọgu?” Ẹphe gbachae ya pho opfu agbagba ehuka ehuka.

² Gidiyọnu su phe: “?Denu iphe, mu gbẹ mee, ka ọphu unu meru shii? ?O du g'akpa mkpakwa akpuru vayinu ke ndu Ifuremu ta akadu ree; eme l'akpuru vayinu ke Abiyeza l'ophu? ³ Chileke be woru Orebu waa Zeyebu, bu ndu-ishi ndu Midiyanu ye unu l'eka. ?Denu iphe, mu gbẹ mekpọ, ka ọphu unu meru shii?” O pfuchaepho iphe ono; obu jizeta phe.

⁴ Gidiyọnu yee umadzu ukporo iri l'ise pho bya erwua ẹnyimu Jiọdanu; bya aghabua ya aghabu. Teke ono be ike bvushichakpowaru phe ree; ole ephe achiepho ndu ohogu phe ono kpabe kpabe. ⁵ Ẹphe rwua mkpukpu Sukotu; o su ndu mkpukpu ono: “Jiko unu nunu ndu ojogu mu nri le mbà atukwa phe atutu. O kwa Zeba waa Zalumuna, bu ndu eze ndu Midiyanu be anyi achi oso.”

⁶ No iya; ndu-ishi Sukotu ono su iya: “?Unu gudeakwanaru Zeba yee Zalumuna obu meru g'o gude anyi je anu ndu ojogu ngu nri?”

⁷ Tọbudu iya bu: Gidiyọnu su phe: “O dua ree; teke Chipfu woerupho Zeba yee Zalumuna ye mu l'eka be bu ogara-mbo, shi l'echiegu; waa obyambvu be mu e-gude lakashia anu unu alakashi.” ⁸ O bya agbe l'eka ono jeshia mkpukpu Peniyelu; bya eje arwokwa phe pho nno; ephe pfukwapho ge ndu Sukotu pfuru pho. ⁹ Oo ya bu; o su ndu Peniyelu: “Mu -lwu-kpee l'ogu ono lwajepho alwalwa; be mu e-tsukposhi ulo-eli unu-a.”

¹⁰ Zeba waa Zalụmuna bẹ nọ lẹ mkpụkpu Kakọ ẹphe lẹ ndu ojọgu phẹ, dū ụkporo ụnu nemadzū l'ụnu iri l'ẹsaa l'ụkporo nemadzū iri, bụkota ndu ojọgu, e gbuphodoru lẹ ndu ojọgu, shi l'ụzo ẹnyanwu-awawa. Ndu ojọgu ono bẹ e gbuwaru ụkporo ụnu nemadzū ugbo iri l'ise, bụkota ndu pagbaa ogu-echi. ¹¹ Gidiyọnu bya eje eshia ụzo ndu ije eshije; l'ụzo ẹnyanwu-awawa mkpụkpu Noba waa mkpụkpu Jiogbeha; je etsoo ndu ojọgu ono ọgu lẹ teke ẹphe tuzohuru ẹhu. ¹² Eze ndu Midiyanu ono ẹphenebo, bụ iya bụ Zeba yẹe Zalụmuna ye ọkpa l'oso; a chia phẹ je egude; bya edukaa ndu ojọgu phẹ.

¹³ Gidiyọnu, bụ nwa Jiowashi lwajẹepho ọgu ono o shia ụzo úbvú Hẹresu. ¹⁴ Ọo ya bụ; o gude nwokoro lanụ, shi lẹ mkpụkpu Sukọtu bya ajjahaa ya ajị. Nwokoro ono deshiaru iya ẹpha ndu-ishi waa ndu bụ ọgerenya mkpụkpu Sukọtu; deta ụmadzu ụkporo ẹto l'iri l'ẹsaa. ¹⁵ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu bya ejepfu ndu mkpụkpu Sukọtu ono je asụ phẹ: “Wakwa Zeba yẹe Zalụmuna ba; mbụ ndu ono, unu shi epfuru mu kwaphukwaphu sụ: “? Mu gudeakwanaru Zeba waa Zalụmuna; meru g'o gude unu je anụ ndu ojọgu mu, ike bvụshiru nri g'ẹphe ria-a?” ¹⁶ No iya; ọ bya akpukoo ndu bụ ọgerenya mkpụkpu Sukọtu; gude ọgara-mbo, shi l'echiẹgu; waa ọbyambvu gude nua phẹ aphụ. ¹⁷ Ọ bya etsukpọshia ụlo-eli ndu mkpụkpu Peniyẹlu; bya egbushikwaaphọ ndu mkpụkpu ono.

¹⁸ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu bya ajịa Zeba waa Zalụmuna sụ phẹ: “? Bụ ẹgube ndu gụnu bẹ unu gbushiru l'úbvú Tabọ?”

Ẹphe sụ iya: “?Ọ kwa unwoke, dụkotaepho g'unubẹdua; mbụ l'onye ọphu nọnu dụchaepho gẹ nwa onye eze.”

¹⁹ Gidiyọnu sụ phẹ: “Ndu ono bẹ bụkotakwa unwune mu; mbụ l'ẹphe bụkota unwoke, ne mu nwụshiru. Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; bẹ mu tege egbukwa unu ọme unu doberu phẹ ndzụ.” ²⁰ Ọo ya bụ; ọ sụ ọkpara iya, bụ Jieta g'o gbushia phẹ. Ọphu ọ dudu ike milia ogu-echi iya gbua; kẹle ọ bụnukaru nwatanshii; ndzụ nọdu agụ iya.

²¹ Tọbudu iya bụ; Zeba waa Zalụmuna sụ iya: “Gbalihu; bya egbua anyi l'onwongu. Ọo gẹ nwoke ha bụ g'ike iya ahajẹ.” Ọo ya bụ; Gidiyọnu zilihu; woru phẹ gbushia; bya anyafuchaa inya-kamẹlu phẹ iphe, e gude mee phẹ ọna, bụ iphe, e shi nyabechaa phẹ l'olu.

²² E mechaa; ndu Ízurẹlu sụ Gidiyọnu: “Buru Onye-ishi anyi; gụ lẹ nwa ngu; mẹ nwanwa ngu; eshinu ọ bụ ngu dzọtaru anyi l'ẹka ndu Midiyanu.”

²³ Gidiyọnu sụ phẹ: “Mu taa bụkwaru onye-ishi unu; ọphu nwa mu abụkwaru onye-ishi unu. Ọ kwa Chipfu aburu Onye-ishi unu.” ²⁴ Ọ sụ phẹ: “Iphe lanu, mu arwo unu bụ g'onyenọnu nuchaa mu iphe-nchi, yi l'iphe, ọ kwataru l'okwata.” Ndu Midiyanu eyeje iphe-nchi; noo kẹle ẹphe bụ ndu kẹ Ishimẹlu.

²⁵ Ẹphe yee ọnu sụ: “Anyi e-gudekpọo ẹhu-utso nụ ngu iya.” Ẹphe bya eworu ẹkwa phushi l'alị; onyenọnu wotachaa iphe-nchi, yi l'iphe, ọ kwataru l'okwata chie l'ẹkwa ono. ²⁶ Iphe-nchi mkpọla-ododo ono, ọ sụru g'ẹphe nụ iya ono bẹ ẹrwa iya ha g'unu ẹkpa mkpọla-ododo ẹno l'ụkporo ẹkpa mkpọla-ododo ise; a-gufukwa iphe, e gude eme ome mma; mẹ iyagba-olu; mẹ uwe uswe, ndu eze ndu Midiyanu eyeje; waa gwogirigwo, ndu eze ono nyabechaarụ inya-kamẹlu phẹ l'olu. ²⁷ Gidiyọnu gude iphe-nchi mkpọla-ododo ono kpụta uwe-ukuvu; dobe iya ọnu lẹ mkpukpu iya ono, bụ Ọfura. Ndu Ízurẹlu

bya agwaahaa ya; gude pharwushiahaa onwophe. O bya aburu onya; nmata Gidiyonu yee ndibe iya.

²⁸ Oo ya bu; ndu Izurelu bya akapyabe ndu Midiyanu; ophu ndu Midiyanu egbelibaeduru ishi ozobaa. Le teke Gidiyonu no ndzu be ali ono buqtaru le nchi-odoo ukporo apha labo.

Anwuhu Gidiyonu

²⁹ Jieru-Balu, nwa Jiowashi bya alaa ibe iya je eburu.

³⁰ O nwutaru unwoke ukporo eto l'iri; kele o luru unwanyi igwerigwe. ³¹ O nwekwarupho nwanyi, o to ludu okpobe alulu, bu le mkpukpu Shekemu. Yebedua nwutaru iya nwa nwoke lanu. Iphe, o guru nwata ono bu Abimeleku. ³² Gidiyonu, nwa Jiowashi nwuhu teke o kahwaru okpobe akahu. E lia ya l'ilu nna iya, bu Jiowashi le Ofura, bu iya bu mkpukpu ndu Abiyeza.

³³ Anwuhu, Gidiyonu anwuhu; ndu Izurelu dakobe wata apharwushi onwophe; mbu wata abaru Balu, nogbaa l'ali ono eja. Ephe woru Belu-Beritu dobe; o buru agwa phe. ³⁴ Ophu ephe anyataeduru Chipfu, bu Chileke phe ono, bu iya dzotakotaru phe l'eka ndu ohogu phe mgburugburu egede ono. ³⁵ Ophu ephe emejeduru ndibe Jieru-Balu, bu iya bu Gidiyonu ree le ke ree ono, o meqtaru ephebe ndu Izurelu ono.

9

Ejo-idzu, Abimeleku chiru

¹ Tobudu iya bu; Abimeleku nwa Jieru-Balu gbeshi bya ejeshia le mkpukpu Shekemu l'ibe nwune ne iya phe; jekota l'iphe, bu ipfu ke ndu ne iya je asu phe:
² “Unu jikotakpoo iphe, bu ndu Shekemu su phe: ‘? Bu ole karu unu ree? ?Bu g'unwu Jieru-Balu umadzu ukporo eto l'iri ono buru onye-ishi unu; too ?g'onye lanu

buru onye-ishi unu?’ Ozo bu g'unu nyatakwapfo le mu bu okpu, shi unu l'ehu waa mee unu.”³ Ndu ne iya ono je eworu iphe ono pfukotaru iphe, bu unwoke ndu Shékemu; o buru iphe, okpoma phe nataru bu g'ephe tsoru Abimeleku; kele ephe pfuru su: “Oo nwune anyi be obu.”⁴ Ephe bya anu iya ukporo mkpola-ochaa eto le mkpola-ochaa iri, shikota l'ulo agwa phe ono, bu Belu-Beritu. Abimeleku bya egude mkpola-ochaa ono bukoo ndu ogalemkpa waa ndu eme gaphu-gaphu-gaphu; ephe wuru tsoahaa ya.⁵ O bya ejeshia l'ibe nna iya le mkpukpu Ofura; je egbushikota unwunna iya ono, bu iya bu unwu Jieru-Balu ono, du umadzu ukporo eto l'iri ono l'eli mkpuma lanu. Oo ephe Jiótamu, bu iya kachakpoo aburu nwata l'unwu Jieru-Balu ono be bu onye phoduru nu; kele o jeru edomia onwiya.⁶ No iya; ndu Shékemu mekpoo ndu mkpukpu Betu-milo je atuko dzukobe l'upfu achi, no le mgboru itso, du nsó, bvuru le Shékemu; woru eze mee Abimeleku.

⁷ G'e pferupho Jiótamu iphe ono, ephe meru ono; o je enyihu mkpakponu ubvu Gerizimu; raaru phe iya arara su: “Unube ndu Shékemu; unu ngabekpodaru mu pho nchi-o; k'ofhu Chileke a-ngabekwarupho unu nchi!”⁸ Su-a; o nweru teke oshi gbeshikotaru jeshia ahota oshi, aburu eze phe. Ephe pfuaru oshi olivu g'o buru eze phe.⁹ Oshi olivu su phe: “?Mu a-paru manu mu haa, bu iphe, eegudeje akwabe Chileke me nemadzu ubvu bya eletaha oshi l'ofhu enya?”¹⁰ Ephe bya epfukwaarupho oshi figu g'o buru eze phe.¹¹ Oshi figu su phe: “?Mu a-paru eguru akpuru ono, mu amije ono, atsoje ntumatu ono haa bya eletaha oshi l'ofhu enya?”¹² Tobudu iya bu; ephebe oshi ono bya asu vayinu g'o buru eze phe.¹³ Vayinu su phe: “?Bu ge mu paru me mu, emeje g'obu tsó Chileke waa nemadzu utso ono haa bya eletaha oshi

l'ophu ẹnya?' ¹⁴ E mechaa; oshi ono g'ẹphe ha sụ ẹ Ọgara-mbo bya aburu eze phe. ¹⁵ Ọgara-mbo sụ phe: 'Teke ọ dụ unu ẹ mu buru eze unu; unu wubata nụ ẹ mkpula mu bya ezee ndzụ; ọ -dudu; g'oku shikwa ẹ mube Ọgara-mbo bya ekepyashikota iphe, bu oshi sida, nokota l'ubvú Lébanonu!'

¹⁶ Noo ya; Jiótamu sụ phe: "Ọ -buru l'oo iphe, gbaru unu be unu meru ono; mbu ọ -buru l'oo ree be unu meru ono; woru Abimeleku mee eze; mbu-a; ọ -bukpooru l'oo iphe, duta aduta be unu meru Jieru-Balu ye ndibe iya ono; mbu ọ -bukpooru l'oo egube, ọ gbaru g'unu mee ya ya be unu meru iya ya ono; ¹⁷ mbu nna mu ono, lwuru unu ọgu; tya ishi ndzu iya; dzota unu l'eka ndu Midiyanu ono; ¹⁸ be ọ gbetchia rwua ntanu owa; unu gbẹ tsopyabe ndu unuphu ibe nna mu ono; woru unwu iya ukporo umadzu eto l'iri gbushia l'eli mkpuma lanu. Unu bya eworu Abimeleku, bu nwatibe ohu, nna mu gbataru agbata mee eze ndu Shekemu; kele ọ bu nwune unu. ¹⁹ Ọ -buru l'oo iphe, gbaru unu be unu meru ono; mbu ọ -buru l'oo ree be unu meru Jieru-Balu ye ndibe iya ẹ ntanu-a; ẹ Abimeleku bukwaru unu ẹhu-utso; unubedua abukwarupho yebedua! ²⁰ Teke ọ to dudu; g'oku shikwa l'ẹhu Abimeleku bya ekepyashia unube ndu Shekemu waa ndu Betu-milo; g'oku shikwapho l'ẹhu unube ndu Shekemu; waa ndu Betu-milo bya ekepyashia Abimeleku!" ²¹ Noo ya; Jiótamu pfuchaa nno; bya agbalaalashia mkpukpu Biye je ebuaruro l'eka ono; kele ọtsu nwanna iya ono, bu Abimeleku ebvu.

²² Abimeleku buru onye-ishi ndu Izuru nọ apha eto; ²³ Chileke zia ẹjo maa; o je anodu l'echilabo Abimeleku ye ndu Shekemu; ẹphe meahaaru Abimeleku gheleghelehele. ²⁴ Ọ buru Chileke meru ẹ ndu Shekemu meje nno; g'ee-shi g'a pfua Abimeleku

ugwo ẹjo-iphe ono, o meru unwunna iya ono; mbu g'a gwata iya ugwo ọchi unwu Jieru-Balu, du umadzu ukporo ẹto l'iri; mbu unwunna iya ono, o gbushiru ono. Aagwatakwapfo ndu Shekemu, bu ndu yetaru Abimeleku njo ẹka g'o gbushia unwunna iya ono ugwo ọchi phe. ²⁵ Tobudu iya bu; ndu Shekemu bya eye ndu jeru akwakaaru iya l'eli ubvu, nogbaa l'eka ono g'ephe mekata iya. O nodu abujeru onye ghatakporu l'uzo ibe iya ono; ephe anaa ya nfu. E je agbaaru Abimeleku ama.

²⁶ Noo ya; Galu, bu nwa Ebedu gbeshi duta unwunna iya; ephe wuru jeshia Shekemu. O jerwua; ndu Shekemu woru onwophe ye iya l'eka okpobe eyeye. ²⁷ Ephe bya awufu jeshia l'egu je awokoo akpuru vayinu l'opfu-vayinu phe. Ephe wokobechaa ya; bya azoshia mee l'akpuru vayinu ono wata abo obo-iphe l'ulo agwa phe. Ephe nodu eri; bya angu; teme ephe nodu epfubyishik-wapho Abimeleku. ²⁸ Tobudu iya bu; Galu nwa Ebedu su: “?Bu onye be Abimeleku bunu-a? ?Bukpoo gunu aa-kpata g'anyi be ndu Shekemu nodu iya l'eka? ?O kwa l'oo nwatibe Jieru-Balu be o bu? Mbu ?to budu Zebulu be etsota iya nu l'aburu ishi? Unu jechiaru ndu Hamo, bu iya bu nna ndu Shekemu ozi! ?Bu gunu aa-kpata g'anyi bya ejeahaaru Abimeleku ozi? ²⁹ O du g'a sukwanu le ndu-a be no mu l'eka! Mu gege emegheana ke Abimeleku. Mu gege asu Abimeleku g'o kwakobe ndu ojogu iya gude lufuta!”

³⁰ No iya; Zebulu, bu onye-ishi mkpukpu ono numaepho iphe ono, Galu nwa Ebedu pfuru ono; o voru oku wua eh. ³¹ O bya ezia ndu-ozii iya le mpya; ephe je ezia Abimeleku ozi su iya: “Lenu; Galu nwa Ebedu be yele ndu unuphu ibe phe byaakwaru Shekemu. Ephe tukoakwa iphe, bu ndu mkpukpu-a kpalia g'ephe tso ngu opfu. ³² Oo ya bu; iphe, ii-me nta-a bu g'i gbeshi

l'enyashi; waa ndu ophu gu l'ephe no; je akwakachaa l'ime egbudu. ³³ O -beepho l'utsu; mbu me enyanwu - waepho; unu gbeshi je etsoo mkpukpu ono ogu. Galu yee ndu ono -byatashia g'ephe tso ngu ogu; mee phe g'eka ha ngu.”

³⁴ Oo ya bu; o be l'enyashi; Abimeleku yele ndu ojogu iya l'ophu kee onwophe uzi eno; je akwakachaa l'aguga mkpukpu Shékemu. ³⁵ No iya; Galu nwa Ebedu gbeshi je apfuru l'onu eka eeshije abahu le mkpukpu ono. Abimeleku yele ndu ojogu iya shichaa l'eka ono, ephe domishiru onwophe ono wufuta. ³⁶ Galu humae phe pho; o rashiaru Zebulu su: “Lenu-o! Ndu nemadzū shikwa l'eli úbvú awu abya!”

Zebulu su iya: “Oo onyonyo úbvú ono be i humaru; o gbē duchaa ngu nū g'o bu nemadzū.”

³⁷ Galu bya epfukwaa ya pho ozo su: “Ophu lekpodapho; ndu nemadzū shikwa l'echilabo mkpukpu eje abya; teme o dukwarupho ndu ophu shi l'uzo upfu achī ndu jibya eje abya.”

³⁸ Zebulu su iya: “?Denuhunū onu ono, i shi apashi-a; mbu onu, i gude su: ‘?Bu onye be Abimeleku bu ke g'anyi bya ejeaaharu iya ozi-a?’ ?Tobunaa ndu-a be i shi epfutoshi-a? Jenū je adatso phe ogu!” ³⁹ No iya; Galu bya eduta ndu Shékemu; ephe je etsoo Abimeleku ogu. ⁴⁰ Abimeleku chia phe oso; ephe ye okpa l'oso. Igwerigwe ndu ojogu ke Galu dachaa iko; mekachaa iphe-ehuka. Ephe daepho ppopoo jasū l'onu eka eeshije abahu le mkpukpu ono. ⁴¹ E mechaa; Abimeleku lashia mkpukpu Aruma je anodu. O buru Zebulu be chifuru Galu yele unwunna iya ono le Shékemu. ⁴² Tobudu iya bu; o bya ebekwa le nchitabohu iya; ndu Shékemu bya ejeshikwaa l'egu; e je epfuaru iya Abimeleku. ⁴³ Oo ya bu; o chita ndu ojogu iya; woru phe kée uzi eto; ephe je

akwakachaa l'egbudu l'egbudu. O leepho enya; hūma gē ndu Shēkemu shi lē mkpūkpu ono awū abya; ọ gbēshi datso phē ọgu; woru phē gbushia. ⁴⁴ Tọbudu iya bụ; Abimēleku waa ndu ọphu yēe ya swī bya awūfu-kebe jeshia l'ibiya k'ọnu ẹka eeshije abahū lē mkpūkpu ono. Uzi labọ k'ọphuu wūfu je adatso ndu Shēkemu ndu ọphu nọ l'ēgu phọ ọgu; woru phē gbushia. ⁴⁵ Lē mbọku ono l'ọphu bē Abimēleku lwūkotaru ọgu lē mkpūkpu ono. Ọ lwūta iya; gbushia ndu bu iya nū; mebyishikọta mkpūkpu ono; bya eworu únú ghakọta iya.

⁴⁶ Ndu bu l'ụlo-eli ono, nọ lē Shēkemu ono nūmapho iphe ono; ẹphe wūbakota l'ime ẹka a kpūshiru ike l'eze ụlo agwa, bụ Ẹlu-Beritu. ⁴⁷ No iya; ama bya agbaarū Abimēleku lē ndu bu l'ụlo-eli Shēkemu bē kūkobekwaru l'ẹka lanū. ⁴⁸ Ọo ya bụ; Abimēleku waa ndu ọphu yēe ya swī bya ejeshia úbvú Zalūmonu. Ẹphe rwua l'ẹka ono; Abimēleku bya egude ogbunkū gbukwoshia nkū; chīta tūa l'ukuvu. Ọ bya asū ndu ono, yēe ya swī ono: “Ngwa! Iphe, unu hūmaru, mu meru; unu mee ẹgube ono!” ⁴⁹ Noo ya; onyenọnu bya ebukọo nkū; vuta tsoru Abimēleku. Ẹphe je eworu iya doo l'ime ẹka ono, a kpūshiru ike ono; mbū l'eli ndu nọ l'ime iya ono; woru ọku tua ya. Ọku tsua ụlo-eli ono; kegbushikọta ndu nọ iya nū, rwuru unu ụmadzu labọ l'ụkporo ụmadzu iri; unwoke mē ụnwanyi. Ẹphe nwūshihukota.

Anwūhu Abimēleku

⁵⁰ E mechaa Abimēleku bya ejeshia mkpūkpu Tebēzu; je ekephee mkpūkpu ono; lwūta iya. ⁵¹ Ọle o nwekwanūru ụlo-eli, a kpūshiru ike nọ lē mkpūkpu ono. Ọ bụru l'ẹka ono bē unwoke mē ụnwanyi; mbū ndu bukọta lē mkpūkpu ono gbaru la je anọdu. Ẹphe gūchishikọta onwophē l'ime iya; bya awūru lashīa l'ime

mkpotsu ụlo-eli ono. ⁵² Abimeleku bya ejeshia l'ụlo-eli ono g'o tsoo ndu nọ ya nụ ọgu. O rwutashia ọnu-abata ụlo-eli ono ntse g'ọ tufu iya ọku; ⁵³ nwanyi lanu l'ime ndu ono, nọ l'ụlo-eli ono pataepho nggu-mkpuma uswe woru tua Abimeleku l'ishi; woru iya ọkpu ishi tųpyashia atųpyashi. ⁵⁴ Ọ bya ekukebe nwokorọbya, achijeru iya ngwogu iya sụ iya: “Mita-kebe ogu-echi ngu gbugbua mu; k'ophu ephe taa anodudu epfu sụ: ‘Ọ kwa nwanyi be gburu iya nụ.’ ” Ọo ya bu; onye-ozu iya ono wota ogu-echi sụ ya; ọ nwuhu. ⁵⁵ Ndu Ízurẹlu hụmaepho le Abimeleku be nwuhwaru nụ; onyenonu tųgbuchaa lashia unuphu.

⁵⁶ Ọ buru egube ono be Chileke shiru gwata Abimeleku ụgwọ ejo-iphe ono, o meru nna iya ono; mbu k'unwunna iya, du ukporo eto l'iri, o gbushiru ono. ⁵⁷ Chileke be mekwarupho g'ejo-iphe, ndu Shẹkemu meru ono tukoru phe l'ishi. Onu ono, Jiótamu nwa Jieru-Balu turu be mechaa nwua l'ehu phe.

10

Tola; onye-ikpe ndu Ízurẹlu

¹ No iya; ge Abimeleku buchaaru onye-ikpe ndu Ízurẹlu; be onye ozo shi l'okpa-ipfu Isaka byaru afuta g'ọ dzota ndu Ízurẹlu. Epha nwoke ono bu Tola; nwa Puwa; mbu nwanwa Dodo. Eka o bu bu le mkpukpu Shamiru, nọ l'alị úbvú úbvú ndu Ifuremu. ² Ọ buru onye-ikpe ndu Ízurẹlu ukporo apha l'apha eto; bya anwuhu; e lia ya le mkpukpu Shamiru.

Jiayi; onye-ikpe ndu Ízurẹlu

³ Jiayi, bu onye Giladu bya etsota iya; bya ekpeeru ndu Ízurẹlu ikpe ukporo apha l'apha labo. ⁴ Ọ nwuta unwoke ukporo l'iri. Unwu iya ono nodu agbakota nkafu-igara

l'ehu l'ehu. Onye ophu nonu; nwechaaru mkpukpu nkiya l'ali Giladu. Mkpukpu ono g'ọ hakota be aza Havotu-Jiayi byasu le ntanu. ⁵ E mecha; Jiayi nwuhu; e lia ya le mkpukpu Kamonu.

Jiefuta; onye-ikpe ndu Izurelu

⁶ Ndu Izurelu bya emee ejo-ememe l'enya Chipfu ozobaa; mbu baaharu agwa Balu eja; me Ashitoretu; me agwa ndu Aramu; me agwa ndu Sayidonu; me agwa ndu Mowabu; me agwa ndu Amonu; waa agwa ndu Filisitayinu. Epe paru Chipfu haa; ophu epe ta abajeeduru iya eja. ⁷ Oke ehu-eghu Chipfu dapfuta nu ndu Izurelu. Chipfu nwuru phe ye ndu Filisitayinu waa ndu Amonu l'eka. ⁸ Epe mekpaa phe ehu; gwee phe arakabya l'apha ono. Apha iri l'esato be epe mekpakotaru ndu Izurelu, bukota l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiodanu ehu; mbu l'ali Giladu, no l'ali ndu Amoru. ⁹ Ndu Amonu bya adafu azu enyimu Jiodanu azu iya ophu g'ephe je adatso ndu Jiuda; me ndu Benjaminu; waa unwu Ifuremu ogu. Oo ya bu; ndu Izurelu nodunu l'oke iphe-ehuka.

¹⁰ Tobudu iya bu; ndu Izurelu bya araku Chipfu; su iya: "Anyi mesweakwaru ngu; kele anyi paru gube Chileke anyi haa; je abapheahaaru agwa, bu Balu eja." ¹¹ No iya; Chipfu su phe: "'Tobu bunu mu-a be dzotarunu l'eka ndu Ijiputu; me ndu Amoru; me ndu Amonu; mekpoo ndu Filisitayinu? ¹² Mekpoo teke ndu Sayidonu; me ndu Amaleku; waa ndu Mawonu shi akpaya unu ishi ono be unu rakuru mu ge mu gbaaru unu mku; mu dzota unu l'eka phe. ¹³ Unu gbeparu mu haa je abapheahaaru agwa eja. Eshinu o du nno be mu ta abyakwa adzotabaa unu ozo. ¹⁴ Unu tugbua jenu araku agwa, bu ophu unu hataru g'ephe bya adzota unu teke unu no l'iphe-ehuka!" ¹⁵ Tobudu iya bu; ndu Izurelu su Chipfu: "Anyi

meakwaru iphe-ẹji. Mee anyi iphe, dukpoe ngu pho ree. Oḷe-a; jiko dzḡnaa anyi ntaḡ-a.”¹⁶ Tḡbudu iya bu; ẹphe wofukḡta agwa ndu ḡhozo ono, ẹphe dojechaaru ono; bya abaaharu Chipfu ẹja. Aphu, ndu Ízureḷu no ono rwutabe iya l'ẹhu k'ḡphu o tḡ duedu ike taa nshi.

¹⁷ No iya; a bya ekukḡo ndu Amḡnu k'ḡgu; ẹphe je anmaa anmanma ḡgu l'alḡ Giladu. Ndu Ízureḷu bya edzukḡbekwapho; je anmaa anmanma ḡgu lẹ mkpukpu Mizupa. ¹⁸ No iya; ndu-ishi Giladu su nwibe phe: “Onye vukpḡoru Ẹzo je etsoo ndu Amḡnu ḡgu be bu onye ono a-buru onye-ishi ndu Giladu l'ḡphu.”

11

¹ Jiẹfuta, bu onye Giladu be bu onye ojḡgu ike du; ḡle o bu nwatibe nwanyḡ ukpara. Nna Jiẹfuta be bu Giladu. ² Unyomu Giladu be nwushiru iya unwu. O be teke unwegirima unyomu iya ono byaru evushichaa; ẹphe chiḡu Jiẹfuta su iya: “I tii ketakwa oke l'unuphu ibe anyi; kele ḡo nwanyḡ ḡzo be nwuru ngu nu.” ³ Tḡbudu iya bu; Jiẹfuta gbafuru unwune iya ono gbaru lashḡa alḡ Tobu je eburu. O buru l'eka ono; ndu ḡgalemkpa wupfuta iya bya etsoahaa ya.

⁴ A nḡnyaa; ndu Amḡnu bya etsoo ndu Ízureḷu ḡgu. ⁵ O bu teke ono, ndu Amḡnu tsoaharu ndu Ízureḷu ḡgu ono be ndu bu ḡgerenya ndu Giladu tugburu je ekua Jiẹfuta l'alḡ Tobu; ⁶ su iya: “Bya bya aburu onye-ishi anyi; k'ḡphu anyi a-du ike datsoo ndu Amḡnu ḡgu.”

⁷ Jiẹfuta su phe: “?Unu ta akpḡnuru mu-a ashḡ; chiḡu mu l'unuphu ibe nna mu? ?Bu gunu kparu iphe, o bu nta-a, unu no l'iphe-ẹhuka-a be unu chḡaharu mu bya?”

⁸ Ndu bu ḡgerenya Giladu su: “ḡo ya meru g'o gude anyi byapfutashḡa ngu-a; k'ḡphu ii-tsoo anyi je etsoo ndu Amḡnu ḡgu; l'i bu onye-ishi ndu bukḡta l'alḡ Giladu.”

⁹ Oo ya bu; Jiẹfuta sụ phẹ: “Unu -duta mu lashia azu ge mu je etsoo ndu Amonu Ogu; ?mu a-buru-a onye-ishi unu k'eviya me Chipfu mee mu lwu-kpee phe?”

¹⁰ Ndu bu ogerenya Giladu ono sụ iya: “O buepho Chipfu be bu onye-ekebe anyi le ngu. Anyi ee-mejeepho iphe, i pfuru.” ¹¹ Tobudu iya bu; Jiẹfuta bya etsoru ndu bu ogerenya ndu Giladu ono. Ndu ono mee ya onye-ishi waa onye-ishi oogu phe. Jiẹfuta ndu le Mizupa pfushikota iphe ono, o pfuhawaru ono l'iphu Chipfu.

¹² No iya; Jiẹfuta bya ezia ndu-ozu g'ephe je aja eze ndu Amonu sụ iya: “? Bu gunu be anyi meru ngu, meru g'o gude i byatashia anyi etso Ogu l'ali anyi?”

¹³ Eze ndu Amonu bya ezia ndu ono, Jiẹfuta ziru ozu ono; sụ phẹ: “Iphe, kparu iya nu bu le teke ndu Izurelu shi l'ali Ijiputu wufuta be ephe natakotaru mu ali mu shita l'enyimu Anonu jeye l'enyimu Jiaboku; mbu jasu l'enyimu Jiodanu. Unu nu-phuchaa mu ali obu azu nta a le nchi-odoo.”

¹⁴ Jiẹfuta bya ezikwaa ndu-ozu iya ozo g'ephe je eziphu eze ndu Amonu ono azu; ¹⁵ sụ iya: “Waa iphe, Jiẹfuta pfuru baa: Ndu Izurelu ta natakwaru ali ndu Mowabu; Ophu ephe anataduru ndu Amonu ali phe. ¹⁶ Teke ndu Izurelu shi l'ali Ijiputu lufuta be ephe shiru uzu echiegu lufu le Eze-enyimu Uswe-uswe; gbẹ l'eka ono bahu le mkpukpu Kadeshi; ¹⁷ O buru le Kadeshi ono be ndu Izurelu no zia ndu-ozu g'ephe je epfuaru eze ndu Edomu su: ‘Jiko g'anyi shijana-a ali ngu ghata.’ Ophu eze ndu Edomu ta angaduru phe nchi. Ephe byakwapho eje ezia eze ndu Mowabu egube ono; yebedua jikakwapho. Oo ya bu; ndu Izurelu kwaa le Kadeshi. ¹⁸ Tobudu iya bu; ephe wulihu kwaseru echiegu; tsoru ali ndu Edomu waa ke ndu Mowabu gbaa mgburugburu; bya alufuta

l'uzo ɛnyanwu-awawa alì ndu Mówabu ono. Ẹphe je adọru l'azụ ɛnyimu Anọnu azụ iya ọphuu; ọle ẹphe ta abahụduru l'alì ndu Mówabu; kele ọo ɛnyimu Anọnu bu oke alì ndu Mówabu ono. ¹⁹Ndu Ízurẹlu byakwa ezia ndu-ozì g'ẹphe je ezia Sihọnu, bu eze ndu Amọru, mbụ onye bu ẹ mkpụkpu Heshibonu sụ iya: 'G'anyi shijana-a alì ngu ghata lashịa alì nkanyi.'

²⁰ “Ọphu Sihọnu ekwekwaphọ gẹ ndu Ízurẹlu ghata l'alì iya. Ọ bya ekukọbekota ndu nkiya l'ophu; ẹphe wụfu je adọru ẹ mkpụkpu Jiahazu; ẹphe ẹ ndu Ízurẹlu lwụgbabe ọgu. ²¹Tọbudu iya bu; Chipfu, bu Chileke ke ndu Ízurẹlu woru Sihọnu; mẹ ndu nkiya l'ophu ye ndu Ízurẹlu l'ẹka. Ẹphe lwụ-kpee phẹ. Ndu Ízurẹlu nakọta alì ndu Amọru, bu ndu bu l'ẹka ono. ²²Ẹphe lwutakota alì ndu Amọru; e shi ẹ Anọnu jasụ ẹ Jiabọku; mẹkwapho; a -gbe l'echiegu jasụ l'ɛnyimu Jiódanu. ²³Ọo ya bu; eshi ọphu Chipfu, bu Chileke ke ndu Ízurẹlu chishichawaru ndu Amọru; bya eworu alì phẹ nụ ndu nkiya, bu ndu Ízurẹlu; ?ọ gbaru g'a nụ-phu ngu iya azụ ọzo tọo? ²⁴?Tọbudu iphe, agwa ngu, bu Kemọshi nuru ngu bu ọphu ịi-kwe ẹka? Nokwaphọ g'anyịbedua e-nweru iphe, Chipfu, bu Chileke anyi nuru anyi g'anyi nweru bu ono. ²⁵?I ka eze ndu Mówabu, bu Belaku nwa Zipo ree? ?O tso ru ndu Ízurẹlu opfu? Tọo; ?ẹphe l'iya lwuru ọgu? ²⁶Ndu Ízurẹlu bukọtaru ẹ Heshibonu; mẹ Arowa; mẹ nwa mkpụkpu, nọ-pheru phẹ mgburugburu; mẹkwapho ẹ mkpụkpu, nọchaa l'aguga ɛnyimu Anọnu ụkporo apha iri l'ise ophu. ?Bu gụnu meru iphe, ị tị natachadaru alì ọbu ẹ teke ono? ²⁷Mbẹdua te emeswekwaru ngu. Ọo gubedua, byaru etsoaha mu ọgu be gbẹ achọ mu opfu. Ọle-a; gẹ Chipfu, bu onye-ikpe, bukafukwa opfu ono, duru ndu Ízurẹlu yẹe ndu Amọnu

lẹ ntanu.” ²⁸ Ole eze ndu Amonu be ta ngakpodaru nu nchi l'ozu ono, Jiefuta ziru g'e zia ya ono.

Jiefuta alwu ndu Amonu

²⁹ Tobudu iya bu; Unme Chipfu bya eji Jiefuta ehu. O bya eshijaa ali Giladu; waa ali ndu Manase; bya eshijaa mkpukpu Mizupa, no l'ali Giladu. O buru le mkpukpu Mizupa ono be o gbẹ jeshia etso ndu Amonu ogu. ³⁰ Jiefuta bya ekwee Chipfu ukwe; su: “O -buru l'i woru Amonu ye mu l'eka; ³¹ be iphe, vukpo uzo gbafuta l'ulo mu bya agba mu ndzuta me mu -lwu-kpee ndu Amonu lwaje; be a-buru ke Chipfu. Mu e-gudele iya pho gwee ngweja-akpo-oku.”

³² Tobudu iya bu; Jiefuta bya atugbua jeshia etso ndu Amonu ogu. Chipfu woru phe ye iya l'eka. ³³ E -shi le mkpukpu Arowa jasu l'uzo, eeshije abahu le mkpukpu Minitu be o mekotaru mkpukpu ukporo umerekete; mbu gbua phe pyaapyaas jasu le mkpukpu Abelu-Keramimu. Tobudu iya bu; ndu Izurulu bya akapyabe ndu Amonu.

Jiefuta eworu nwatibe iya ke mgboko anu Chipfu

³⁴ No iya; Jiefuta lwarutaepho unuphu ibe iya le mkpukpu Mizupa; a bya ele enya; nwatibe iya ke mgboko nodu akwa nkwa; ete ebvu; agba iya ndzuta. Nwamgboko ibe iya ono bu nwa lanu, o nwutaru kpekpu. Mbu l'a -gufu iya be o to nweedu nwa nwoke; ozo nwa nwanyi ozo o nwutabaaru. ³⁵ Jiefuta humae ya pho; o woru uwe iya lajashia; bya arashia: “Oowa-e! Nwada mu-e! I mewaru aphu tsoru mu; mbu mu bya aburu onye gba eka nwa; kele ukwe-iphe, mu kweru Chipfu be mu ta adukwa ike ge mu te emeru iya ya.” ³⁶ Nwa iya nwanyi ono su iya: “Nnana mu! Iphe, i pfuru Chipfu be i pfuwaru iya. Mee mu egube ono, i kwetawaru ukwe iya; eshinu Chipfu mewaru g'i gwata ndu ohogu ngu

bụ ndu Amọnu ụgwo iphe, ẹphe meru.” ³⁷ Sụ iya: “Ọle-a; iphe, ii-mekpọeru mu phọ kpoloko bụ g'ị haaru mu ọnwa labọ gẹ mu lẹ ndu ọnyà mu swiru je l'úbvú; je araa ẹkwa; kẹle mu ta abyadu aluru ji.” ³⁸ Tọbodu iya bụ; ọ sụ iya: “Jenu.” O dufu iya; o je l'úbvú je anọo ọnwa labọ yẹle unwumboko, bụ ọnyà iya. Ẹphe raa ẹkwa kẹle ọ tọ byadu aluru ji. ³⁹ Ọnwa labọ ono -bvụepho; ọ lapfushia nna iya. O woru iya mee ẹgube ono, o kweru ukwe iya ono; ọphu yẹe nwoke akwajeduru jasuru ọ nwuhu. Oo ya bụ; ọ bya aburu omelali, du l'ali ndu Izurelu; ⁴⁰ k'ọphu bụ l'aphagapha be akatikpo unwumboko ndu Izurelu awufuje je anọo ujiku eno gude nyata nwada Jiẹfuta ono; mbụ Jiẹfuta, onye Giladu ono.

12

Jiẹfuta yẹle ndu Ifuremu

¹ Tọbodu iya bụ; ndu Ifuremu bya edzukọbe k'ogu; bya adafu azu enyimu Jiọdanu azu iya ọphuu jeshia lẹ mkpukpu Zafonu je ajia Jiẹfuta; sụ iya: “?Bụ gunu meru iphe, i jeru alwua ndu Amọnu; ọphu i kuduru anyi? Anyi ejeakwa atụ ụlo ngu ọku g'o tsupyabe gubedua.”

² Jiẹfuta sụ phẹ: “?O kwa lẹ mu lẹ ndibe mu be yẹle ndu Amọnu shi nọdu l'ukukanyi; mu kua unu; ọphu unu ekwedu bya adzọo mu l'eka phẹ. ³ Mu hụmaepho l'unu ta agbaduru mu mkpu; mu woru ishi ndzu mu tuta; dafu azu enyimu Jiọdanu je adatso ndu Amọnu ọgu. Chipfu meekwapho; mu lwu-kpee phẹ. ?Buhunu ole be unu gbẹ nta-a byatashia mu etso ọgu?” ⁴ Tọbodu iya bụ; Jiẹfuta bya ekukọbe ndu Giladu; ẹphe je etsoo ndu Ifuremu ono ọgu. Ndu Giladu lwu-kpee ndu Ifuremu; kẹle ndu Ifuremu suru phẹ: “Unube ndu Giladu; unu bụ niwamulwa, bya eburu l'echilabọ ndu Ifuremu waa ndu

Manáse.” ⁵ Ndu Giladu je akwachishichaa eka eerwuje erwurwu l'enyimu Jiódanu lufu le mkpukpu Ifuremu. O nodu abujeru teke onye Ifuremu, nahuru nu gbarwutaru l'eka ono; osu phe: “Ge mu ghataeshikwa.” Ndu Giladu ono ajia ya su iya ?I bu onye Ifuremu? Teke onye obu suru: “Waawaa.” ⁶ Ephe asu iya: “O du ree; pfulukwa: ‘Shiboletu.’ ” O nodu abujeru; onye jeru iya ekuku; o - kuswee ya kua ya “Siboletu”; ephe egude iya woru gbua l'eka ono, eerwuje enyimu Jiódanu erwurwu ono. Le teke ono be e gburu ndu Ifuremu, du ukporo unu nemadzu ise l'unu ise.

⁷ Noo ya; Jiéfuta ono, bu onye Giladu ono; buru onye-ikpe ndu Ízurèlu apha ishii. O nwuhu; e lia ya le mkpukpu lanu, no l'alì Giladu obu.

Ibuzanu; onye-ikpe ndu Ízurèlu

⁸ Onye ozo, byaru aburu Onye-ishi, ndu Ízurèlu ge Jiéfuta nwuhuchaaru ono be bu Ibuzanu, onye mkpukpu Bètulehemu. ⁹ O nwutaru ukporo unwoke l'unwoke iri; waa ukporo unwany l'unwany iri. Unwumboko ibe iya ono be o keshichaaru ji l'ipfu ozo. Unwu iya unwoke ono be o jekwarupho alutachaaru unwumboko l'ipfu ozo. Ibuzanu buru ishi ndu Ízurèlu apha esaa; ¹⁰ nwuhu; e lia ya le mkpukpu Bètulehemu.

Elonu; onye-ikpe ndu Ízurèlu

¹¹ Ibuzanu buchaaru ishi; Elonu, bu onye Zebulon bya aburu ishi ndu Ízurèlu apha iri. ¹² Tòbudu iya bu; Elonu, bu onye Zebulon bya anwuhu; e lia ya le mkpukpu Ajialonu l'alì ndu Zebulon.

Abudonu; onye-ikpe ndu Ízurèlu

¹³ Noo ya; Elonu nwuhuchaa; Abudonu; nwa Hilèlu onye shi le mkpukpu Piratonu bya aburu onye-ikpe

ndu Ízurẹ̀lu. ¹⁴ Ọ nwụtaru ụkporo unwoke labọ; bya enweru ụnwu nwanwa, dụ ụkporo unwoke l'unwoke iri. Ẹphe nweru ụkporo nkafụ-ìgara ẹto ẹ nkafụ-ìgara iri. Abụdonu bụru onye-ikpe ndu Ízurẹ̀lu apha ẹsato. ¹⁵ Abụdonu; nwa Hilelu, bụ onye Piratọnu nwụhu; e lia ya ẹ Piratọnu, nọ l'alì ndu Ifuremu l'alì úbvú úbvú ndu Amaleku.

13

Anwụnwu Samụsinu

¹ Ndu Ízurẹ̀lu bya emee iphe-ẹji l'ẹnya Chipfu ọzobaa. Ọo ya bụ; o nwuru phẹ ye; ẹphe nọo ndu Filisitayinu l'ẹka ụkporo apha labọ.

² Ọ nweru nwoke lanụ, bụ onye mkpụkpu Zora, ẹpha iya bụ Manowa. Ọ bụ onye shi l'ipfu kẹ Danu. Ọ luru nwanyị; ọphu nyee ya ono ta atsudu ime; ọ nọdu ọphu ọ tọ nwutaduru nwa. ³ Tọbudu iya bụ; ojozi-imigwe, kẹ Chipfu bya ehee nwanyị ono l'iphu; sụ iya: “Lenu; nta-a bẹ ì tịi tsudu ime; ọphu ọ dudu nwa, ì nwutaru; ọle ìi-tsuta ime; nwua nwa nwoke. ⁴ Nta-a bụ g'ì kwabekwapho ẹnya g'ì tị ngu mọe; ọphu ì ngukwa iphe, atsụ atsutsu; ọphu ì rikwa iphe, aasọ nsọ; ⁵ kẹle ìi-tsuta ime nwua nwa nwoke. G'a ta kpukwa iya ishi; noo kẹle ọo-buru onye duru Chileke iche e -shi l'ẹpho. Ọo-wata adzọ ndu Ízurẹ̀lu l'ẹka ndu Filisitayinu.”

⁶ Tọbudu iya bụ; nwanyị ono tųgbua je epfuaru ji iya sụ iya: “Onye kẹ Chileke byapfutakwaru mu. Ọ dųepho akpabiri g'ọjozi-imigwe kẹ Chileke. Ọle mu ta jikwanuru iya ẹka o shi; ọphu ọ kọkwanuru mu ẹpha iya. ⁷ Ọle ọ suru mu ẹ mu a-tsuta ime; nwua nwa nwoke. Ẹ nta-a bẹ bukwa gẹ mu ba angushi mọe; ọphu mu angukwa iphe, atsụ atsutsu; ọphu mu erikwa iphe, aasọ nsọ; kẹle

nwata ono a-buru onye duru Chileke iche e-shi teke o no l'epho jeye mboku, oo-nwuhu."

⁸ Tɔbudu iya bu; Manowa bya epfuru nu Chipfu su: "Nnajiuphu; jiko menaa g'onye ke Chileke ono, i ziru; o byapfuta anyi ono lwaphuta azu ozo bya egoshi anyi g'anyi e-shi hee nwata ono, aa-nwu onoya." ⁹ Chileke numa iphe ono, Manowa pfuru ono. Ojozi-imigwe ke Chileke ono byapfuta nwanyi ono ozo le teke o no l'egu; ole Manowa, bu ji iya be yele iya ta atukoduru ndu l'eka ono. ¹⁰ Nwanyi ono gbaepho egwegwa je epfuaru iya ji iya su: "Lenu-o! Nwoke ono, byapfutajeru mu mboku pho-a be rwuakwaru ozo!"

¹¹ Manowa gbalihu tsoru nyee ya ono jeshia. O bya abyapfuta nwoke ono; o ja ya su: "?Bu ngu be pfujeru opfu nu nyee mu-a?"

O su iya: "Oo mu."

¹² Oo ya bu; Manowa su iya: "Teke iphe ono, i pfuru ono vukotaerupho; ?denu egube anyi ee-gude hee nwata ono? Temе; ?bu gunu a-buru ozi iya?"

¹³ Ojozi-imigwe ke Chipfu ono su iya: "Ge nyee ngu mekotaepho iphe, mu pfuru iya ono. ¹⁴ G'o to rikwa iphe, shikpo l'akpuru vayinu; ophu o ngukwa mee; ophu o ngukwa mee, atsu atsutsu; ophu o rikwa iphe, aaso nsu. Iphemiphe ono, mu tushiru iya ekemu iya ono be oomekota."

¹⁵ Manowa su ojozi-imigwe ke Chipfu ono: "Jiko g'anyi sede nu ngu gi ndu g'anyi gude nwa mkpi meeru ngu nri."

¹⁶ Ojozi-imigwe ke Chipfu ono su: "Unu e-sedekpokwa mu; ole mu tee erikwa nri unu. Ole o -buru l'oo ngweja-akpo-oku be unu eme g'unu gwee; unu gweru iya nu Chipfu." Ophu Manowa amakwanu l'oo ojozi-imigwe ke Chipfu be o bu.

¹⁷ TỌbudu iya bụ; ọ bya ajia ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono; sụ iya: “?Ịza gụnu; k'ọphu anyi a-kwabekwanu ngu ùbvù mẹ iphe ono, i pfuru ono vukotaepho?”

¹⁸ Ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono sụ iya: “?Bụ gụnu kparụ iphe, ịji mu iphe, mu aza? Epha mu dakikwaru uche amadu.”

¹⁹ TỌbudu iya bụ; Manowa bya akputa nweghu yekobe iya ngweja-nri; bya egweshiru iya Chipfu l'eli mkpuma. Manowa yee nyee ya nọdukpoepho ele enya; Chipfu mee iphe, dū biribiri; ²⁰ noo kẹle ọku gbanwuhurupho l'eli eka ono, eegweje eja ono; kpumia ala l'igwe; ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono bahụ l'irọku ono. Manowa yee nyee ya hụmaepho iphe ono; ephe dachaa woru iphu kpube l'ali. ²¹ Ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono mechaa; ọphu ọ chafutabaeduru l'iphu Manowa yee nyee ya. Manowa gbẹ teke ono maru l'ọo ojozi-imigwe kẹ Chipfu bẹ ọ bụ.

²² Ọ sụ nyee ya ono: “Anyi a-nwuhukwa; noo kẹle ọo Chileke bẹ anyi hụmaru ono!”

²³ Nyee ya ono sụ iya: “Ọme ọ dū Chipfu g'o gbua anyi egbugbu mẹ o togọ natadunu ngweja-akpo-ọku waa ngweja-nri ono, anyi nuru iya ono; ọphu o togo goshidunu anyi iphemiphe-a; ọphu o togo pfukwarupho anyi iphemiphe-a, o goshiru anyi-a.”

²⁴ Nwanyị ono mechaa bya atsuta ime; nwua nwa nwoke; bya agua ya Samusunu. Nwata ono bya evuta; Chipfu kebe iya l'oma. ²⁵ No iya; Unme Chipfu bya emehaa ya ire l'ehu le teke ọ nọ le mkpukpu Mahane-Danu, nọ le mgbaka mkpukpu Zora waa mkpukpu Eshutolu.

14

Samusunu alu nwamgboko Filisitayinu

¹ O be ujiku lanu; Samusunu jeshia mkpukpu Timuna. Ọ buru l'eka ono bẹ ọ hụmaru nwamgboko Filisitayinu

lanụ. ² Ọ bya alarwua unuphu; je asụ ne iya yee nna iya le ya jekwaru mkpukpu Timuna; ya hụma nwamgboko ndu Filisitayinu lanụ. Sụ g'e jekwa alutaru iya ya g'ọ bụru nyee ya.

³ Nna iya waa ne iya ono sụ iya: “?Tọ dukpoda nwanị, dū ngu ree l'ime unwada abubu ngu phe; ọzoo le ndibe anyi? Gubedua; ?bụ l'ibe ndu Filisitayinu, bụ ndu te ebuduru ubvù ono be ii-jeshia alụ nwanị?”

Ọle Samusinu suleru-a nnana iya g'o je alutaru iya ya; l'ọo ya bụ nwamgboko ama iya mma shii.

⁴ Ọphu nna iya yee ne iya ta amadu l'ọo Chipfu be iphe ono shi l'eka; mbụ le Chipfu achọ g'oo-shi mekata ndu Filisitayinu; kele teke ono be ndu Izurelu nọ l'eka ndu Filisitayinu.

⁵ Tọbudu iya bụ; Samusinu yee nna iya waa ne iya tuko swiru jeshia Timuna. Ephe rwuepho l'opfu-vayinu, nogbaa le Timuna ono; a bya l'amaru; nwa oduma lufutawa; aba hanyihanyi azo-kube Samusinu. ⁶ Unme Chipfu bya abya iya l'ehu k'ike. Ọ zuepho oduma ono gburumu; gude eka labushia ya g'onye labushiru nweghu nshii. Ọphu o pfuduru nna iya; waa ne iya iphe ono, o meru ono.

⁷ Ọo ya bụ; ọ bya atugbua jepfushia nwanị ono, oopfu k'alulu ono; yee ya bogbabechaa; nwanị ono nodu ama iya mma shii. ⁸ E mecha g'a nonyaaru; ọ laphushia azu je iya aluta; ọ swiba ge ya huma odzu oduma pho. Ọ huma l'enwu gbawaru iya ite; manụ-enwu duwa iya. ⁹ Ọ gude eka kukuta iya ritsoru uzo. Ọ jepfuepho nna iya waa ne iya; ọ nụ phe; ephe ria. Ọphu o pfukwanuru phe l'ọo l'odzu oduma pho be ọ kukutaru manụ-enwu obu.

Ílú, Samusinu turu

¹⁰ TỌbudu iya bụ; nna iya bya ejeshia g'ọ hụma nwanyị ono. Samụsinu bya eshia nri ekele-nwanyị l'ẹka ono; kẹle ọo g'unwoke, alụ nwanyị l'ẹka ono emejekpọo bụ ono. ¹¹ No iya; ẹphe hụmaepho Samụsinu; ẹphe duru umadzu ụkporo l'iri yeru iya g'ẹphe l'iya tuko nọdu. ¹² Samụsinu bya asụ phẹ: “Gẹ mu tukupodarupho unu ílú lanụ. Ọ -buru l'unu kọru mu iphe, ọ bụ l'ime abalị ẹsaa, a nọ lẹ nri-a bẹ mu a-nụ unu uwe mgbalanụ ụkporo l'iri waa uwe, dụ iche iche ụkporo l'iri. ¹³ Teke ọ bụ l'unu ta akọtaduru iya; unu anụ mbẹdua uwe mgbalanụ ụkporo l'iri waa uwe, dụ iche iche ụkporo l'iri.”

Ẹphe sụ iya: “Tụeshiduru anyi ílú ngu ọbu; g'anyi nụma.”

¹⁴ Ọ bya atụaru phẹ iya sụ:
 “Iphe, erije iphe bẹ iphe, eeri eriri shi lụfuta.
 Iphe, nweru ọkpehu bẹ iphe, atsọ ụtso shii lụfuta.”
 A nọo abalị ẹto; ọphu ẹphe adụdu ike kọo iphe, ílú ono bụ.

¹⁵ O be lẹ mbọku k'ẹno; ndu ono sụ nyee Samụsinu ono: “Dee ji ngu edede g'ọ karụ anyi iphe, ílú ono bụ; ọdumeka bẹ anyi e-tsukwa ngu ọku; gụ lẹ ndibe nna ngu. ?Bụ iphe, i yeru anyi g'anyi bya bụ g'ị nata anyi iphe, anyi nweru tọo?”

¹⁶ TỌbudu iya bụ; nyee Samụsinu ono bya anọdu iya l'iphu raahaa ẹkwa; sụ iya: “Mu dụ ngu ashị! I ti yeduru mu obu ilile! I turu ndibe anyi ílú; ọphu ị tị kaduru mu iphe, ílú ọbu bụ!”

Ọ sụ iya: “Mu ta akọduru iya nna mu; ọzoo ne mu; ?denu gẹ mu e-shi bya akọ-chiaru iya gụbedua?”
¹⁷ Nwanyị ono rakọta ẹkwa ujiku ẹsaa, ẹphe nọ lẹ nri ono. Ọo ya bụ; o be lẹ mbọku k'ẹsaa ono; o woru iya kọoru iya; kẹle oopfukpọeru iya phọ g'ọ kọoru iya ya. Yẹbedua je eworu iphe, ílú ono bụ kọoru ndibe phẹ

ono. ¹⁸ Ẹnyanwu bya arība lẹ mbọku k'ẹsaa ono; ndu mkpukpu ono sụ Samụsinu:

“?Bụ gụnu bẹ ka manụ-ẹnwu ụtso?

?Bụ gụnu bẹ ka oduma ọkpehu?”

Samụsinu sụ phẹ:

“Ọ tọ bụ l'unu kùlaru l'ẹka ada-eswi mu nọ;

bẹ unu tege adukwa ike kọo iphe, ilu mu ono bụ.”

¹⁹ Tọbudu iya bụ; Unme Chipfu bya iya l'ẹhu k'ike; ọ bụru iya eje mkpukpu Ashikelonu je echigbushia ukporo umadzu l'umadzu iri; natakota phẹ iphe, ẹphe nweru. Ọ chiri uwe phẹ, dụ iche iche chiri nụ ndu ono, kotaru ilu ono, ọ turu ono. O gude ẹhu-eghu, enwu iya phuruphuru l'ẹhu lashīa ibe nna iya. ²⁰ Ẹphe woru nyee Samụsinu ono kee ònyà Samụsinu, yeru iya ẹka lẹ teke ọolu nwanyī ono.

15

Samụsinu atụ ọku l'iphe, ndu Filisitayinu meberu l'alì

¹ O ruwẹrurpho teke eebuje witi; Samụsinu kputa nwada egbu; kpapfushia nyee ya ono. Ọ rwua ọ sụ ọgo iya ono: “Mu e-jepfuakwa nyee mu lẹ mkpuru nkiya.”

Ọphu nna nyee ya ono te ekwedu g'ọ bahụ l'ime ulo; ² sụ iya: “Mu maru lẹ nyee ngu ono bẹ dụ ngu ashì ọkpobe adudu. Ọo ya meru g'ọ gude mu kee ya ònyà ngu.” Sụ iya: “?Nwune iya kẹ nwata ta akadụ iya ama mma tọ? Dutachinaa yẹbedua.”

³ Samụsinu sụ phẹ: “Nta bẹ mu nweru ẹka mu a-gbabe ọkpa meshia ndu Filisitayinu iphe ike; ọphu uta taa dudu mu iya.” ⁴ Ọo ya bụ; ọ tughua je akpukoo uphẹga lẹ ndzụ; kputa phẹ ukporo iri l'ise; gude phẹ l'ite-odzu ligbabechaa phẹ ẹbo ẹbo. Ọ bya eworu ọwá lipyabechaa phẹ lẹ mgbaka ite-odzu ono. ⁵ Ọ bya anwuru ọku yekota l'ọwá ono; parụ uphẹga ono

hashichaa eka l'eka witi ndu Filisitayinu nọ. O tükota oku le witi, e gbushiwaru egbushi; me ndu ophu e teke egbushidu egbushi; je akpaa l'opfu-vayinu mekpoo oshi olivu phe.

⁶ Tọbudu iya bu; ndu Filisitayinu su: “?Bu onye meru iphe owa?”

A su phe: “L'oo Samusinu, bu ogo nwoke Timuna be meru iya nu; kele e dutaru nyee ya kee onya iya.” Oo ya bu ndu Filisitayinu tugbuepho je egude nyee Samusinu ono; waa nna iya kpoo oku.

⁷ Samusinu su phe: “Eshinu unu gbẹ mee egube-a be mu ta abyadu aha unu; jasụ mu emelataada unu!” ⁸ O tsoo phe ogo ehuka ehuka; gbushia ndu du igwerigwe l'ime phe. O mechaa bya atugbua je anodu l'ogba, nọ l'oke mkpuma le mkpukpu Etamu.

⁹ Tọbudu iya bu; ndu Filisitayinu wufu je adoru l'alị Jiuda k'ogu; nochaa jasụ le mkpukpu Lehi. ¹⁰ Ndu Jiuda jia su: “?Bukwa ole be unu byaru anyi etso ogo?”

Ephe su: “Anyi byaru g'anyi gude Samusinu melata iya ugwo iphe, o meru anyi.” ¹¹ Oo ya bu; unu nemadzu esaa l'ukporo iri, shi l'alị Jiuda zafu jepfushia Samusinu l'ogba, nọ l'oke mkpuma le mkpukpu Etamu ono je asu iya: “?Bu egube gunu be i meru anyi owana? ?Ti madu l'anyi nọ l'eka ndu Filisitayinu?”

O su phe: “Oo iphe, ephe meru mu be mu melataru phe.”

¹² Ephe su iya: “Anyi byakwaru g'anyi kee ngu egbu; kputa je anu ndu Filisitayinu.”

Samusinu su phe: “Unu riaru mu angu l'unu te egbudu mu l'onwunu.”

¹³ Ephe su iya: “Waawaa; anyi te egbukwa ngu. A kwa egbu be anyi e-ke ngu kpoloko; kputa ngu je anu phe.”

Ẹp̄he bya egude Ọkpukpu ọ̀phúú labọ kee ya ẹgbu; bya akp̄ufuta iya l'oke m̄kpuma ono.

¹⁴ O rwutashia ẹ m̄kpukpu Lehi; ndu Filisitayinu t̄uru oko kpua ya; gbapfushia ya. Unme Chipfu bya iya l'ẹhu k'ike. Ọkpukpu ono, e kek̄otar̄u iya l'ẹka ono ribushihuephoo g'ẹba-oghu, e gude ọku dabua; ẹgbu ono, e kek̄otar̄u iya ono gbabushihuk̄ota iya l'ẹka dashihu. ¹⁵ Ọ h̄umaekwapho ọkp̄u-agba nkaf̄u-igara, d̄u ọ̀phúú ọ̀phúú; ọ dzuk̄otae l'iya pho; gude iya chigbushia ụnu ụmadzu labọ l'ụmadzu ụkporo iri. ¹⁶ T̄obudu iya b̄u; Sam̄usinu s̄u:

“Ọkp̄u-agba nkaf̄u-igara b̄e mu gude mee;
 ẹp̄he k̄uta l'ikpo l'ikpo;
 mb̄u; l'ọo ọkp̄u-agba nkaf̄u-igara
 b̄e mu gude gbushia ụnu ụmadzu labọ l'ụmadzu
 ụkporo iri.”

¹⁷ O pfuebechaa nno; o t̄uphaa ọkp̄u-agba nkaf̄u-igara ono; woru ẹka ono ḡube “Ramatu-Lehi”, b̄u iya b̄u “obvudu ọkp̄u-agba”.

¹⁸ T̄obudu iya b̄u; ẹgu-mini bya agushiaha ya ike; ọ raku Chipfu; s̄u iya: “Ọo ngu b̄e meru g'onye-oz̄i ngu lw̄ukpe k'ophu par̄u ẹka ẹgube-a. Nta; ?b̄u-chia ẹgu-mini b̄e a-gb̄e gbua mu; mu adaba ndu ono, b̄ugba akp̄ap̄ȳi ono l'ẹka?” ¹⁹ Chileke woru ẹka d̄u ns̄uda ẹ m̄kpukpu Lehi gbawaa; mini s̄oshiahaa ya. Sam̄usinu bya anḡuchaa mini ono; ike bya ad̄u iya; obu guzeta iya. O woru ẹka ono ḡube Enu-Hakore, b̄u iya b̄u “obvu-mini onye rakuru n̄u”. Obvu-mini ono n̄oep̄ho ẹ m̄kpukpu Lehi byas̄u ntan̄u. ²⁰ Sam̄usinu b̄uru Onye Ikpe ndu Ízur̄elu ụkporo apha ẹ teke k̄e ndu Filisitayinu ono.

16

*Sam*ụsinu aphọkata ọguzo, eeshije abahụ lẹ mkpụkpu Gaza

¹ Samụsinu bya ejee mkpụkpu Gaza; je ahụma nwanyị ụkpara; o jee yẹe ya kwaa. ² Tọbudu iya bụ; a bya epfuaru ndu Gaza sụ: “Samụsinu bẹ byakwaru l'ẹka-al” Ọo ya bụ; ndu mkpụkpu ono je asọ-pher ẹka ono nọdu kwabekotaru iya l'enyashi ono l'ophu; nọdukota nggujungguji l'ọnu ẹka eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono kwabekotaru iya l'enyashi ono l'ophu asuje: “L'iphóró nchi-abọhu bẹ anyi e-woru iya gbua.” ³ Samụsinu zẹ l'ẹka ono jeye l'echilabọ abali. Ọ gbẹ teke ono gbalihu je aphọkata mgbo-ọguzo, e yeru l'ọnu-abata mkpụkpu ono; phọkatachaa yẹe itso labọ, e gude yee ọguzo ono; mbụ phọta mẹ mgbo-ígwe g'ohakota dẹe l'ukuvu. O vutakọta iya je enyihu mkpakpọnu úbvú ono, nọ gha iphu lẹ mkpụkpu Hẹburonu ono.

*Sam*ụsinu yẹe Delayila

⁴ Tọbudu iya bụ; a nọnyaepfo; ọ bya eje eyee nwanyị, bu lẹ nsụda Sorẹku obu. Ẹpha nwanyị ono bụ Delayila. ⁵ Ndu-ishi ndu Filisitayinu bya ejepfu nwanyị ono je asụ iya: “Dejibekpọe ya phọ g'o goshi ngu ẹka ọkpehu iya ono, parụ ẹka ono nọkpoo; dekwaa ya phọ g'ọ karu ngu g'anyi e-shi gude iya kee ya ẹgbu; bya akapyabẹ iya.” Ẹphe sụ nwanyị ono l'ẹphe a-nụchaa ya ẹkpa mkpọla-ọchaa iri lẹ nanụ l'ẹhu l'ẹhu.

⁶ Ọo ya bụ; Delayila jepfu Samụsinu je asụ iya: “Jiko kanuru mu iphe, meru g'o gude ẹjo ọkpehu dụ ngu ẹgube-a; iikafuaru mu ẹgube ee-me gudekpọo ngu kee ngu ẹgbu; mee ngu ewere.”

⁷ Samụsinu sụ iya: “Ọ -bụru l'e gude Ọkpukpu ẹsaa, a swịru k'òphúú, ta akpọhuduru nkụ kee mu ẹgbu; bẹ mu a-byaẹpho adụ arwụhu; mu abya adụ g'onnye ọzo dụ.”

⁸ Tọbudu iya bụ; ndu-ishi ndu Filisitayinu bya achịe Delayila Ọkpukpu ẹsaa, a swịru k'òphúú, ta akpọhuduru nkụ; o gude iya kee ya ẹgbu. ⁹ A chịru nemadụ domishia l'ime mkpuru; ẹphe nọdu kwagebe akwagebe. O keẹbechaa ya ya; Ọ sụ iya: “Samụsinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” Ọ gbabushia Ọkpukpu ono g'ọ bụ ẹba-oghu bẹ e gude ọku dabua. Ọo ya bụ l'a ta chọvuduru ẹka ọkpehu iya nọ.

¹⁰ No iya; Delayila sụ Samụsinu: “Ichi mu eswe; bya adụ-pheru mu ụka. Jiko kanụru mu g'ee-shikpọ kee ngu ẹgbu.”

¹¹ Ọ sụ iya: “Ọo e -gude eri òphúú, ta adụdu iphe, e mejewaru iya kee mu pyataa; mu abya adụ arwụhu; dụ g'onnye ọzo dụ.”

¹² Ọo ya bụ; Delayila bya achịta Ọkpukpu òphúú gude kee ya ẹgbu. O nweru unwoke, domiru onwophẹ l'ime mkpuru; kwabẹru iya. Ọ sụ iya: “Samụsinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” Ọ lwubilihu; woru Ọkpukpu ono, o keru iya l'ẹka ono gbabushia g'ọ bụ ẹba-oghu. ¹³ Delayila bya asụ Samụsinu: “Ime teke i shikwanụ chita mu eswe; bya adụ-pheru mu ụka. Kanụru mu ẹgube ee-shikpọ kee ngu ẹgbu ọbu.”

Ọ sụ iya: “Ọ -bụru l'ị hakaharu ẹgbushi mu-a ụzo ẹsaa; bya eworu iya ganga l'iphe, eegudeje ekwe ẹkwa; mbụ kwepyabẹchaa ẹgbushi mu ono l'iphe iigudeje ekwe ẹkwa ono; bya egude ngga, i gudeje ekwe ẹkwa kpọpyabeshia ya ike l'iphe iikweje ẹkwa ono bẹ mu a-bya adụ arwụhu; mbụ bya adụ g'onnye ọzo dụ.”

¹⁴ Tọbudu iya bụ; Samụsinu kuẹrupho mgbẹnya; Delayila bya alọta ẹgbushi ono, a hakaharu uzi ẹsaa

ono kwepyaḅe l'oghu, e gudeje ekwe ẹkwa; bya egude ngga, e gude ekwe ẹkwa kpḅpyabeshia ya ikike. Ọ bya asu iya: “Samusin! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” O zilihu ẹ mgbenya, ooku; mi-lita ngga ono; waa iphe, e gudeje ekwe ẹkwa; me oghu, e gudeje ekwe ẹkwa ono. ¹⁵ Ọ su iya: “?Denu g'ii-shi su l'i yeru mu obu l'ebe abu l'obu ngu no l'eka mu no? Ọwaa kwewa ugbo ẹto, i chikotachaaruu mu eswe; ophu i kwedu kḅoru mu ẹka okpehu ngu ono, paru ẹka ono nokpoo.” ¹⁶ Tḅobudu iya bu; o tu-chinyaa ya nchi; epfupheru iya iphe ono mbokumboku; mbu pfutabe iya k'ophu bu l'ike bvuchaaru Samusinuu bvu ẹsha iya. ¹⁷ Ọo ya bu; o bya eworu obu iya pfukotaru iya; su iya: “A ta adajeduru mu akwo l'ishi; kele mu shi l'epho ne mu buru onye duru Chileke iche.” Su iya: “O -buru l'a kpushiru mu ishi; ike mu alufu mu l'ehu; mu abya adu arwuhu; mbu du g'onye ozo mmanu.”

¹⁸ Delayila maerupho l'o pfuwaru iya obu iya; o zia ozi g'e je ezia ndu-ishi ndu Filisitayinu ono; su phe-a: “Unu lwafua azu ogiya-a l'o pfugbuwaru mu iphemiphe.” Ọo ya bu; ndu-ishi ndu Filisitayinu gude okpoga ono, ephe kweru iya ukwe iya ono byatashia. ¹⁹ Ọ bya emee Samusinuu o nodu iya l'utapfu kuru mgbenya. O kua nwoke lanu; o bya akpushia ya egbushi iya ono, a swingashiru uzi ẹsaa ono. Ọ kpushichaa ya ya; Delayila kapyabe iya; okpehu iya ono phifuwa iya l'ehu. ²⁰ Tḅobudu iya bu; o su iya: “Samusin! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” Ọ bya etehu ẹ mgbenya ono gbẹ ri su: “Ge mu bya emee ge mu emejhawaa; mu anyikofu nweru onwomu.” Ophu o to madu ẹ Chipfu be pawaru iya haa. ²¹ No iya; ndu Filisitayinu bya egude iya; woru iya enya swoshia; kpuru iya jeshia mkpukpu Gaza. Ephe bya ekee ya egbu; woru egbirigba onyirubvu tu ya;

kpụta iya ye lẹ mkpọro o je egweaha ereshi l'ụlo mkpọro.
²² A nọnyaa ẹgbushi, nọ iya l'ishi ono bya erwutaaha ọzo
 g'a kpụshicharu iya ya ono.

Anwụhu Samụsinu

²³ Ndu-ishi ndu Filisitayinu bya edzukọbe g'ẹphe gwee
 ngweja, parụ ẹka nụ agwa phẹ, bụ iya bụ Dagonu;
 tekwaaphọ ẹswa; kẹle ẹphe epfu sụ: “Agwa anyi bẹ
 wowaru onye ọhogu anyi, bụ Samụsinu ye anyi l'ẹka.”

²⁴ Ndu ono hụmaerupho Samụsinu; ẹphe wata etu agwa
 phẹ ẹpha; asuje: “Agwa anyi bẹ wowaru onye ọhogu
 anyi ye anyi l'ẹka; mbụ onye ono meru; alị anyi bụru
 mkpurupyata ono; mbụ onye bụ iya gbushiru igwerigwe
 l'ime anyi ono.” ²⁵ Ẹmereme jiẹ phẹ phọ ẹhu; ẹphe
 tushia ụzu; sụ: “G'e dufutaedurunu anyi Samụsinu g'o
 meeru anyi iphe, ezi ọnochi.” Ọo ya bụ; a bya edufuta
 iya l'ụlo-mkpọro; ọ bya emeahaaru phẹ iya. O be teke
 ẹphe meru iya ọ pfuru lẹ mgbaka itso, gudegbaa ụlo
 ono; ²⁶ Samụsinu pfuaru nwokoro, sekpu iya l'ẹka sụ:
 “Meekwa mu gẹ mu mevuchaa itso ono, gudechaa ụlo
 ono k'ọphu bụ lẹ mu a-daphube iya.” ²⁷ Ụlo ono bẹ
 unwoke mẹ unwanyi jiru ejiji tsua ẹrupfu. Iphe, bụ ndu-
 ishi ndu Filisitayinu g'ẹphe ha bẹ nọkota l'ẹka ono. L'eli
 ụlo ono bẹ unwoke l'unwanyi, nọ iya nụ rwuru unu ẹsaa
 l'ụkporo iri, bụ ndu nọkota ele Samụsinu l'ẹka oomeru
 phẹ iphe, ezi ọnochi ono.

²⁸ Tọbudu iya bụ; Samụsinu bya epfuru nụ Chipfu sụ
 iya: “Gube Nnajiuphu, bụ Chipfu; nyatanu mu! Gube
 Chileke; jiko menaa g'ike dufua mu ugbo lanu-a; k'ọphu
 mu e-gude ugbo lanu-a gwata ndu Filisitayinu ugwo ẹnya
 mu ẹphenebo-a.” ²⁹ No iya; Samụsinu bya awọru ẹka
 l'itso labọ, bụ iya gude ụlo ono. Ọ bya azu-beshichaa
 ya ẹka ike; mbụ zu-be ọphu nọ iya l'ẹkutara; bya azube

ophu nọ iya l'ekicha. ³⁰ Samụsinu bya asu: “Gẹ mu lẹ ndu Filisitayinu tukurawo nwushihukota!” O bya atsurweta; gude ike iya l'ophu nwubekota l'itso labo ono; ulo ono daa; tųpyabekota ndu-ishi ono; me ndu ozo nokota l'ime ulo ono. Oo ya bu lẹ ndu Samụsinu gburu lẹ teke o nwuhuru be ka igwerigwe eme lẹ ndu ophu o gbushiru teke o nọ ndzu.

³¹ Tọbudu iya bu; unwunna iya waa ndibe phe tųgbua je apata iya. Epehe je eworu iya lia lẹ mgbaka mkpukpu Zora waa mkpukpu Eshutolu l'ilu Manowa, bu nna iya. Samụsinu be kperu ikpe lẹ Izurelu ukporo apha.

17

Mayika agwo obvu

¹ O duru nwoke lanu, epha iya bu Mayika, shi l'ali ubvu ubvu ndu Ifuremu. ² O nonyaepfo o su ne iya: “Eka mkpola-ochaa iri lẹ nanu ngu ono, e wotajerupho; mbu mu numajeru eka itu onye wotaru iya nu onu ono be bukwa mu gude iya; mbu l'oo mbedua be wotaru iya nu.”

Ne iya ono su iya: “Gẹ Chipfu kebekwa ngu l'oma; nwa mu!” ³ O bya eworu unu mkpola-ochaa labo l'ukporo mkpola-ochaa iri l'ise ono nu-phu ne iya azu. Ne iya ono su: “Mkpola-ochaa, shikota mu l'eka be mu tukowaru doberu Chipfu iche ge nwa mu gude iya meta ntẹkpe, a pyiru apyipyi; waa obvu, a kpuru akpukpu. Oo ya bu lẹ nta-a be mu a-nu-phu ngu iya azu.” ⁴ Oo ya bu; o bya eworu mkpola-ochaa ono nu-phukota ne iya ono azu; ne iya ono ye eka lẹ mkpola-ochaa ono wota iya ukporo mkpola-ochaa iri je achie onye akpuje mkpola-ochaa. O gude iya kputa ntẹkpe; waa obvu. E je eworu iya dobekota l'ulo Mayika. ⁵ Mayika nweru ulo-nshi; bya enwekwarupho uwe-ukuvu; mekwapho obvu ozobaa. O

woru onye lanụ l'ụnwu iya unwoke mee onye agwajẹ iphe. ⁶ Teke ono bẹ ndu Ízurelu eshidu nweru ndu eze; onyemonye nọdu anọduje eme g'ọ dụ iya. ⁷ Tọbudu iya bụ; o duru nwokorọbya lanụ, bụ onye Lívayi, shi lẹ mkpụkpu Bẹtulehemu, nọ l'alị Jiuda. O shi buru l'echilabọ ndu ipfu Jiuda. ⁸ Nwoke ono lufu lẹ mkpụkpu ono tųgbua jeshia achọ ẹka ọzo, oo-buru. O jenyaa bya abahụ ibe Mayịka l'alị úbvú úbvú ndu Ifuremu ono. ⁹ Mayịka jĩa ya sụ: “?Bụ awe bẹ i shi?”

Ọ sụ iya: “Mu bụkwa onye Lívayi. Mu shi lẹ Bẹtulehemu, nọ l'alị Jiuda; mu nọdu achọ ẹka mu e-buru.”

¹⁰ Tọbudu iya bụ; Mayịka sụ iya: “Gẹ mu lẹ ngu bunuru; g'ị bụru nna mu waa onye a-nọduje agwarụ mu iphe. Mu a-nụje ngu mkpọla-ọchaa iri l'apha; akpọru ngu uwe; bya azụkwa ngu phọ lẹ nri.” ¹¹ No iya; onye Lívayi ono kweta gẹ yẹe nwoke ono buru. Nwokorọbya-a bya adụ Mayịka g'ọ bụ onye lanụ l'ụnwu iya. ¹² Tọbudu iya bụ; Mayịka bya emee onye Lívayi ono onye agwajẹru iya iphe; ọ bya aburu onye gwaaharụ iya iphe; buwaruroo ya l'ibe Mayịka. ¹³ Ọo ya bụ Mayịka pfua sụ: “Nta-a bẹ mu makpọoru lẹ Chipfu ee-me g'iphe duru mu lẹ ree; eshi ọphu onye Lívayi bụwa iya agwajẹru mu iphe.”

18

Ndu Danu achọ alị, ẹphe e-buru

¹ Teke ono bẹ ndu Ízurelu te nwedu onye eze. Ọ bụru teke ono bẹ ipfu Danu shi achọ ẹka ẹphe e-buru; kele ọ tọ dudu alị, a heru phẹ, g'ọ bụru oke alị phẹ l'echilabọ ọkpa-ipfu ndu Ízurelu. ² Ọo ya bụ; ndu Danu ono bya ezia ndu ojogu umadzu ise, shi lẹ mkpụkpu Zora waa mkpụkpu Ẹshutolu g'ẹphe je anwụa ngge l'alị ono; maru g'ọ gbaru. Ndu ono bẹ nọ-chikọtaru ẹnya

unuphu phẹ́ g'ọ́ ha. Ẹ́phe sù phẹ́ g'ẹ́phe tųgbua je anwua ngge l'alì ono. Ndu ono jerwua l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu; bya abahụ́ l'ibe Mayịka je akwaa akwakwa l'enyashi ono. ³ Ẹ́phe nọ-kubeẹ́pho ibe Mayịka ntse; ẹ́phe numa olu-opfu nwokorọ́bya, bụ́ onye Lívayi phọ́; bya amamobeerupho l'ọ́o ya bẹ́ epfu opfu. Ọ́o ya bụ́; ẹ́phe bahụ́ l'ẹ́ka ono; je ajia ya sù: “?Bụ́ onye du ngu bya l'ẹ́ka-a? ?Bụ́ gụnu bẹ́ iime l'ẹ́ka-a? ?Bụ́ gụnu meru iphe, ì nọ́ l'ẹ́ka-a?”

⁴ Ọ́ bya edoshikọtaru phẹ́ iphe, Mayịka meshikọtaru iya; sù phẹ́: “Mayịka bẹ́ butaru mu ebuta gẹ́ mu bụru onye agwajeru iya iphe.”

⁵ Tọ́budu iya bụ́; ẹ́phe sù iya: “Jiko jitaeduru anyi Chileke g'anyi maru ije anyi-a; ?oo-nweru-a ishi?”

⁶ Onye uke ono sù phẹ́: “Unu jee lẹ́ chիրiri werere. Chipfu bẹ́ tọ́waru unu ọ́zo l'ije unu ono.”

⁷ Tọ́budu iya bụ́; umadzu ise ono tųgbua bya ejerwua mkpukpu Layishi. Ẹ́phe rwua l'ẹ́ka ono bya ahuma gẹ́ ndu bu iya nụ́ tųsaru ẹ́hu. Ẹ́phe bukpọ́epho nwajii; nweru onwophẹ́ gẹ́ ndu Sayidonu bu; kele ọ́ tọ́ dudu onye-ishi, emekpa phẹ́ ẹ́hu l'alì ono m'ilile. Ẹ́phe bukwaphọ́ ndu Sayidonu ụ́zenya; ọ́phu ọ́ dudu ndu ọ́zo, ẹ́phe l'ẹ́phe emegbaa. ⁸ Ẹ́phe bya alaphu azu lẹ́ Zora; mẹ́ lẹ́ Ẹ́shutolu. Ụ́nwunna phẹ́ jia phẹ́ sù: “? Denu g'unu jeru iya?” ⁹ Ẹ́phe sù: “Unu wulihu g'anyi je etsoo phẹ́ ọ́gu; kele anyi humawaru l'alì ọ́bu bẹ́ dụ́ rengurengu. Mbụ́; ?unu nọkwadua gbụ́ligbuli? Unu te ejekwa anmarwube k'eje alwuta alì ono. ¹⁰ Teke unu rwuerupho ẹ́ka ono bẹ́ unu a-huma gẹ́ ndu bu iya nụ́ tųzoshihukotaru ẹ́hu; humakwapho g'alì ono ha kẹ́ phorokotokongu. Chileke woakwaru alì ono ye unu l'ẹ́ka; mbụ́ alì, ta adudu iphe, dụ́ lẹ́ mgboko-a duru ọ́phu dụ́ iya ọ́ko.”

¹¹ TỌbudu iya bụ; ụnu unwoke lẹ unwoke ụkporo iri, bụ ndu ipfu Danu ono bya akwaa ngwọgu shi lẹ Zora mẹ Eshutolu wufu jeshia. ¹² Epehe jenyaa; epehe je adọru lẹ mgboru mkpukpu Kiriyatu-Jiarimu, nọ l'alị Jiuda. Oo ya meru iphe, ụzo ẹnyanwu-arịba Kiriyatu-Jiarimu aza Mahane-Danu, bụ iya bụ “ọdu Danu” byasụ ntanụ-a. ¹³ O bụru ẹka ono bẹ epehe shi jeshia l'alị úbvú úbvú ndu Ifuremu; bya awụba ibe Mayịka.

Ndu Danu apata Ọbvụ Mayịka

¹⁴ TỌbudu iya bụ; ụmadzu ise ono, jeru anwụa ngge l'alị ndu Layishi ono pfiaru ụnwunna phẹ ono sụ: “? Unu maru l'ulo-a, nọkota ẹgube-a bẹ o nweru uwe-ukuvu; waa ọbvụ unuphu; mẹkwapho ntẹkpe, a pyịru apyịpyi; waa ọphu a kpuru akpukpu nọgbaa ya nụ? Nta-a bụakwaaro g'unu; maru iphe, unu ee-me.” ¹⁵ Oo ya bụ; epehe swịba l'ẹka ono; bahụ l'ulo ọphu nwokorọbya bụ onye Lívayi ono bu l'ibe Mayịka. Epehe bya ekele iya ekele. ¹⁶ Ndu Danu ono, dụ ụnu nemadzu l'ụkporo iri ono, bụkota ndu kwarụ onwophẹ ngwọgu phọ tuko pfukotaru l'ọnu ọguzo. ¹⁷ Ụmadzu ise phọ, jejeru anwụa ngge l'alị ono phọ bahụ l'ulo nshi ono je apata ntẹkpe, a pyịru apyịpyi ono; waa uwe-ukuvu ono; waa ọbvụ unuphu ono; mẹ ntẹkpe, a kpuru akpukpu ono. Onye agwajẹ iya nụ pfuru l'ọnu ọguzo yẹle ụnu ụmadzu ụkporo iri ono, kwarụ onwophẹ ngwọgu phọ.

¹⁸ O be teke ndu ono bahuru l'ulo Mayịka je achikoo ntẹkpe ono, a pyịru apyịpyi ono; waa uwe-ukuvu ono; mẹ ọbvụ unuphu ono; mẹkpoo ntẹkpe, a kpuru akpukpu ono; onye ono, agwajẹ iphe ono jia phẹ; sụ: “?Bụ gụnu bẹ unu eme ẹgube ono?”

¹⁹ Epehe sụ iya: “Dobekwa ọnu doo. Te epfukwa mẹ akpuru opfu lanụ. Bya etsoru anyi g'ị bụru nna anyi waa

onye a-nodu agwajeru anyi iphe.” Sụ iya: “?Ọ ka ngu ree g'ọ buru unuphu onye lanu be ịi-nodu agwajeru iphe; eme le g'ị gwajeru ipfu waa ndu unuphu ndu Ịzurẹlu iphe?” ²⁰ Tọbudu iya bu; ehu tsọahaa onye agwaje iphe ono ntumatu. O bya ewota uwe-ukuvu ono; waa ọbvụ unuphu; me ntekepe, a pyiru apyipyi ono tsoru ndu ono.

²¹ Epe bya adakobe o buru phe atugbu. Epe kparu unwegirima vuru ụzo; me iphe-edobe phe; mekpoo iphemiphe, epe nweru enweru. ²² Epe jeribeerupho ụzenya; me a -gbe l'ibe Mayika; a bya ekuko ndu bunyabe Mayika; epe zefu je agbabua ndu Danu iphu.

²³ Epe wata echi mkpu eekpu ndu Danu. Ndu Danu ghakobe sụ Mayika: “?Bu gunu eme ngu meru g'o gude ị chita nemadzu byatashia anyi etso ogu?”

²⁴ O sụ phe: “Unu gwetarụ ọbvụ mu; bya eduta onye agwajeru mu iya nu tugbua.” Sụ phe: “?Bu gunu be bu iphe, mu nwebakwadaaru ọzobaa? ?Denuhunu g'unu gbe jiahaa mu sụ: “?Bu gunu be e me nu?” ”

²⁵ Ndu Danu ono sụ iya: “Ta byakwa apfuru g'anyi le ngu saka iya; ọdumeka be ndu obu oku a-byakwa ngu l'ehu; gu le ndibe ngu e-tuphaa ishi ndzu unu.” ²⁶ Oo ya bu; ndu Danu wuru tugbua jeshia iphe, epe eje. Mayika bya ahuma l'ephe ka iya okpehu; o kwe doo ghakobe; o buru iya ala unuphu.

²⁷ Tọbudu iya bu; epe gweta iphe ono, Mayika meshiru ono; duta onye ono, agwajeru iya iphe ono tugbua. Epe jeshia Layishi je etsoo ndu ono, bukpopho le nchi odoo; tusaru ehu ono ogu. Epe gude oguechi gbua phe pyaapya; woru oku tufu le mkpukpu ono. ²⁸ Ophu o to dudu onye byaru adzota phe nu; kele epe bu ndu Sayidonu ụzenya; teme ophu o dudu iphe, epe le ndu ozo emegbaje. Eka mkpukpu ono, bu Layishi no be bu le nsuda ubvu, no-kube mkpukpu

Betu-Rehobu. Ndu Danu woru mkpukpu ono kpukwaa; buru. ²⁹ Ephe gube mkpukpu ono Danu, bu iya bu epha nna phe oche, bu onye ono a nwuru Izurelu. Ole iphe, mkpukpu ono shi aza be bu Layishi. ³⁰ Oo l'eka ono be ndu Danu doberu ntekepe ono, a kpuru akpukpu ono. O buru Jionatanu nwa Geshomu; mbu nwanwa Manase waa unwu iya be bu ndu gwaaharu ndu ipfu Danu iphe gbiriri jasu teke a byaru akpu ndu ali ono le ndzu. ³¹ G'ulo Chileke no-bekporu le Shilo be ephe gwakotaerupho ntekepe Mayika ono; mbu ntekepe ono a pyiru apyipyi ono.

19

Onye Lívayi yee nwanyi, o to ludu okpobe alulu

¹ Teke ndu Izurelu te enwedu onye eze be o duru nwoke lanu, bu onye Lívayi, bu l'imime ali ubvu ubvu ndu Ifuremu. O duta nwanyi, o to ludu okpobe alulu le mkpukpu Betulehemu, no l'ali Jiuda. ² Ole nwamgboko ono wataru agba ukpara; bya alufu lashia ibe nna iya le Betulehemu, no l'ali Jiuda. O nochaeopho onwa eno l'ibe nna iya ono; ³ ji iya gbeshi jeshia ya arworwo g'o lwa azu. O gbeshi kputa nkafu-igara labo; duta nwozi iya ephe swiru jeshia. Ephe rwua; nwamgboko ono duta iya; ephe bahu l'ulo nna iya ono. Nna nwamgboko ono huma e ya pho; bya egude ehutu-utso gba iya ndzuta. ⁴ Ogo iya ono, bu iya bu nna nwamgboko ono sede iya; yee ya noo ujiku eto. O nodu l'eka ono eri; angu bya ekujekwapho mgbenya l'eka ono. ⁵ Tobudu iya bu; o be le mboku k'eno; ephe tehu l'onmewa utsu; o kwakobe g'o lashia; nna nwamgboko ono su ogo iya ono: "Ria nri g'ehu shihu ngu ike teme l'ilashijewaro."

⁶ Oo ya bu; ephenebo tuko ndukota ria; ngua. E mecha; nna nwamgboko ono su iya: “Jiko ndufunaa l'enyashi-a; mee g'ehu tsɔfua ngu uto.”

⁷ Nwoke ono bya agbeshi ge ya lashia; ogo iya ono rwopyabe iya; k'ophu bu l'o kwafuaru akwakwa l'enyashi mboku ono. ⁸ O bya erwua l'utsu mboku, kwe iya ujiku ise; o gbeshi le ya alawa; nna nwamgboko ono sukwa iya: “Ria iphe g'ehu du ngu gbukuu; g'inodu teke o beru l'eswe l'ilashiwaro.” Oo ya bu; ephenebo bya atuko ndu; rigba nri.

⁹ Tɔbudu iya bu; o be teke nwoke ono; yee nyee ya ono; me nwozi iya pho gbeshiru g'ephe lashia; ogo iya ono, bu iya bu nna nwamgboko ono su iya: “Lenu; nta-a be o buakwaa ɔzenyashi; jiko kwafua akwakwa l'enyashi-a. Mbua; lenu le nchi ejihuakwa. Ndukwa; kwaa akwakwa l'enyashi-a g'ehu tsɔo ngu uto. Teke o beru l'onmewa utsu echele; igbeshi lashia unuphu ibe ngu.”

¹⁰ Obenu le nwoke ono be o to duedu g'o kwabaa akwakwa ɔzo. O gbeshi tugbua; o buru iya alala. O duta nyee ya ono; kpata nkafu-igara labo ono, o bochaaru ivu; o buru phe atugbu kwaseru ɔzo mkpukpu Jiebusu, bu iya bu Jierusalemu. ¹¹ Ephe nduepho Jiebusu ntse; nchi ndu ejihugbuwa. Nwozi ono pfuaru nnajuphu iya ono su iya: “Jiko bya g'anyi bahu le mkpukpu ndu Jiebusu je akwaa l'enyashi-a.”

¹² Nnajuphu iya ono su iya: “Waawaa; anyi taa bahudu mkpukpu ndu ohozo, ta abudu ndu Izurelu. Anyi e-jechia jerwua mkpukpu Gibiya.” ¹³ Su iya: “Bya g'anyi kukebe ehu jerwua mkpukpu Gibiya; ɔzo mkpukpu Rama g'anyi akwaa l'eka lanu l'eka ono.” ¹⁴ Oo ya bu; ephe tugbukwa; nchi jipfu phe le g'ephe erwuwaa mkpukpu Gibiya, no l'ali Benjaminu. ¹⁵ Ephe rwua; bya aswiba; bahu le mkpukpu Gibiya g'ephe kwaa l'eka ono.

Ẹp̄he je anọdu l'edupfu mkp̄ukpu ono; k̄e ọ tọ dudu onye dutaru ph̄e n̄ g'ẹp̄he bah̄u ibe iya je akwaa.

¹⁶ No iya; a bya ele ẹnya; nwoke ọgerenya shiwaa l'ozi ẹgu eje alwa l'uzenyashi ono. Nwoke ono b̄e b̄u onye shi l'al̄i úbvú úbvú ndu Ifuremu. O bu ebubu l̄e Gibiya. Ndu bu l'ẹka ono b̄e b̄u ndu Benjiaminu b̄e ẹp̄he b̄u. ¹⁷ Nwoke ọgerenya ono bya apalia ẹnya h̄uma onye ije, nọ l'edupfu ono; ọ j̄ia ya; s̄u: “?B̄u awe b̄e iije? T̄eme ?b̄u aweya b̄e i shi?”

¹⁸ Ọ s̄u iya: “Anyi shikwa B̄etulehemu, nọ l'al̄i Jiuda eje ala l'imime al̄i úbvú úbvú ndu Ifuremu. Ọo l'ẹka ono b̄e mu bu. Mu shi je B̄etulehemu; mu nọdu alawa l'ulo Chipfu; ọphu ọ dudu onye dutaru mu duba l'ibe iya. ¹⁹ Anyi gudekwaru nkaf̄u-igara anyi ẹswa ọkponku, ẹp̄he a-z̄e az̄e; waa nri, ẹp̄he e-ri; bya egudekwaph̄o nri waa m̄e k'anȳibe ndu-oz̄i ngu; mb̄u k̄e mb̄eɗua; waa k̄e nwozi ngu k̄e nwanȳi; m̄e k̄e nwokoro-a, anyi l'iya t̄uko sw̄iru-a. Ọ tọ dukwa iphe, ọko iya d̄uru anyi.”

²⁰ Ọo ya b̄u; nwoke ọgerenya ono; s̄u ph̄e: “G'ẹhu dukwa unu guu. Unu hakp̄oro ẹka; mu e-meeru unu iphe, mkpa iya d̄uru unu. Unu be jekwa k'az̄e l'edupfu.”

²¹ No iya; o duta ph̄e; lash̄ia ibe iya. Ọ bya an̄kota nkaf̄u-igara nwoke ono nri. Ẹp̄he bya akw̄ebechaa ọkpa; bya eria; nḡua.

²² Ẹp̄he nọdukwadu-a eme ẹmereme; ndu iwash̄i shi l̄e mkp̄ukpu ono bya agbaa ọlo ono, ẹp̄he nọ ono mgburugburu. Ẹp̄he bya etsuaha ẹka l̄e mgbo; epfuru nwoke ọgerenya, nwe ọlo ono as̄uje: “Dufutaru anyi nwoke ono, bataru l'ọlo ngu ono g'anyi jepfu!”

²³ Onye ono, nwe ọlo ono bya ekpufu etezi je as̄u ph̄e: “Ndu mu; waawakwa! Unu te eweshin̄u iwash̄i. Unu te emeshin̄u ẹgube iphe-iph̄ere ọwana; eshinu nwoke-a b̄u ibe mu b̄e ọ byaru. ²⁴ Waa nwa mu nwanȳi, nwoke

teke ejepfuswee baa; wakwapho nwanyi, nwoke ono ta aludu okpobe alulu. Mu e-dufuta phe nta-a g'unu gude phe jepfu; mee phe egube dukpoeppo uno ree. O-*a*; unu te ejekwa eme nwoke-a egube iphe-iphere du nno.”

²⁵ O-*e* ndu ono ta ngaduru iya nchi. Oo ya bu; nwoke ono, byaru ebyaa ono bya edufuta nwanyi ono, o to ludu okpobe alulu ono l'etezi; nu phe. Ephe gude iya phakota iya l'enyashi ono mgburugburu. Nchi bohujeeppo; ephe paru iya haa; g'o tughua.

²⁶ Nchi bohushia; nwanyi ono kpota onwiya je adaa gburugudugungu l'onu mgbo ulo nwoke ono, nnajiuphu iya no ono. O dabyiru l'eka ono gbiriri jeye nchi bohu.

²⁷ Nnajiuphu nwanyi ono bya etehu l'utsu; guhaa uzo ge ya lufu lashi; nwanyi ono o to ludu okpobe alulu ono dabyiwaru l'onulo ono; wushi eka l'onu-abata. ²⁸ O su iya: “Gbeshi g'anyi la!” O buru rigbidii. O kwe bya apata iya tu-kobe l'eli nkapfu-igara iya; o buru iya ala unuphu.

²⁹ O larwua unuphu bya ewota mma gbubushia nwanyi ono, o to ludu okpobe alulu ono le nkwo le nkwo. Kwakashia uzo iri l'ebo; chita je ekeeru ndu Izurelu l'ipfu l'ipfu. ³⁰ Onyemonye humaru iya nu; nodu asuje: “Egube iya owa be enya ta ahumajekwaru l'ali Izurelu; ophu e te mejekwaru egube iya owa e shikpo teke ndu Izurelu shi l'ali Ijiputu lufuta gbiriri byasu ntanu-a. Unu rikwaa ya oriri; unu achiaru iya idzu; pfua iphe, anyi e-me.”

20

Ndu Izurelu akwakobe etso ndu Benjaminu Ogu

¹ Tobudu iya bu; ndu Izurelu l'ophu bya azafutakota e shi le mkpukpu Danu jeye le mkpukpu Biye-Sheba; mbu jeye l'ali Giladu. Ikpoto oha ono bya edzukobe

g'onye lanụ l'iphu Chipfu lẹ mkpụkpu Mizupa. ² Ndu-ishi Ízurẹlu l'ipfu l'ipfu l'alị Ízurẹlu l'ophu bya edzukọta l'iphu ndu kẹ Chileke, dzukọberu nụ ono. Iphe, ndu ojogu phẹ, gude ọkpa; bya apagbaaru ogu-echi dū bẹ bụ ụnu ugbo ụnu labọ l'ụnu ụkporo iri. ³ Ndu Benjiaminu bya anụma lẹ ndu Ízurẹlu bẹ jerwuwaru mkpụkpu Mizupa. Tọbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu bya asụ: “Unu kọkpeeduru anyi g'ẹjo-iphe ọwana shikpọo nwụa.” ⁴ No iya; onye Lívayi ono, bụ iya bẹ alụ nwanyị ono, e gburu ono bya akọahaa ya sụ: “Mu lẹ nyee mu bẹ bahuru lẹ mkpụkpu Gibiya, nọ l'alị Benjiaminu g'anyi je akwaa akwakwa. ⁵ O be l'ẹnyashi; unwoke ndu Gibiya byapfutashia mu; bya agbaa ụlo, mu nọ mgburugburu. Ẹphe nọdu eme g'ẹphe gbua mu. Ọ bụru nyee mu bẹ ẹphe guderu k'ẹhuka jepfu jasụ ọ nwụhu. ⁶ Tọbudu iya bụ; mu pata nyee mu ono gbubushia; chita iya wojechaa l'alị Ízurẹlu mgburugburu; kẹle ẹphe rwuru alị; bya emee ẹbyi l'alị Ízurẹlu. ⁷ Nta-a; unubẹ ndu Ízurẹlu l'ophu; unu pfua g'ee-me iya.”

⁸ No iya; ndu Ízurẹlu wulihukọta g'onye lanụ; sụ: “Ọ tọ dụkwa m'onye lanụ l'ime anyi byaru a-la unuphu. Mbụ l'ọ tọ dudu m'onye byaru a-la ibe iya. ⁹ Ọle nta-a bẹ iphe, anyi e-me ndu Gibiya ta adụkwa abudu g'anyi tua ido; ẹgube ido ono meru bẹ bụ g'anyi e-me phẹ. ¹⁰ L'ọkpa-ipfu Ízurẹlu l'ophu bẹ e-wofuta ụmadzu iri l'ime ndu ọphu dū ụkporo ise; a họtá ụmadzu ụkporo ise l'ime ndu ọphu dū ụnu labọ l'ụkporo iri; a bya ahọtá ụnu ụmadzu labọ l'ụkporo iri l'ime ụnu ụkporo l'ise g'ẹphe bụru ndu a-nọdu evujeru ndu ojogu nri. Ọo ya bụkwanu ẹphe -jerwua mkpụkpu Gibiya, nọ l'alị Benjiaminu; ẹphe emee phẹ iphe, gbaru phẹ nụ lẹ k'ẹbyi ono, ẹphe meru l'alị Ízurẹlu ono.” ¹¹ Ọo ya bụ; ndu Ízurẹlu l'ophu bya

edzukọbekota g'onye lanụ g'ephe tsoo mkpụkpu ono Ọgu.

¹² No iya; ọkpa-ipfu ndu Ízurẹlu bya ezia unwoke; ephe jegbabẹ ipfu Benjiaminu sụ phẹ: “?Ebyi ọwana, e meru l'echilabọ unu-a bụkpoo ọnu?” ¹³ Unu dufutaru anyi ndu iwashị ono nta-a; mbụ ndu Gibiya ono g'anyi gbushia; g'anyi shi nno wofu ẹjo-iphe ono l'alị Ízurẹlu.” Ọle ndu Benjiaminu ta ngaduru nchị l'iphe ono, unwunna phẹ, bụ ndu Ízurẹlu pfuru phẹ ono. ¹⁴ Ọ bụru iphe, ndu Benjiaminu meru bụ l'ephe jeru edzukọbe lẹ mkpụkpu Gibiya g'ephe tsoo ndu Ízurẹlu ọgu. ¹⁵ Ephe bya edzukọbe ụkporo unu nemadzu ẹto l'unu ise, bụkota ndu pagbaa ogu-echi, bụ ndu shikọta lẹ mkpụkpu kẹ ndu Benjiaminu; tẹme waa unu nemadzu l'umadzu ụkporo iri l'ise, bụ ndu e shi lẹ mkpụkpu Gibiya họtta. ¹⁶ L'ime ndu ojọgu ono g'ephe ha bẹ unu l'ụkporo iri l'ise bụ ndu a họtaru, emegbaa ẹkicha. Ephe bụ ndu maru g'agba mgbẹka l'ẹhu l'ẹhu; k'ophu bụ l'ephe a-dụ ike gude mkpuma gbata akpuru ẹgbushi lanụ; ọphu ephe agbaswedu iya agbaswe. ¹⁷ Ndu Ízurẹlu; a -gụfukwa ndu Benjiaminu; bya edzukọbe unu unwoke ugbo unu labọ l'unu ụkporo iri, bụ ndu pagbaa ogu-echi. G'ephe ha bụkota ndu alwụje ọgu.

Ndu Ízurẹlu etso ndu Benjiaminu ọgu

¹⁸ Ọo ya bụ; ndu Ízurẹlu bya awụ-lihu jeshia mkpụkpu Bẹtelu; je ajịtaada Chileke; sụ: “?Bụ ndu ole l'ime anyi bẹ e-vuru ụzo je etsoo ndu Benjiaminu ọgu?”

Chipfu sụ phẹ: “Ọo ndu Jiuda bẹ e-vuru ụzo je.”

¹⁹ Tọbudu iya bụ; o be l'ụtsu iya; ndu Ízurẹlu wụ-lihu je adọru kwabẹru mkpụkpu Gibiya. ²⁰ Ndu Ízurẹlu bya awụfu jeshia etso ndu Benjiaminu ọgu. Ephe woru onwophẹ dozichaa g'ephe a-nọdu tsoo phẹ ọgu ono

le mkpukpu Gibiya. ²¹ Ndu Benjaminu bya eshi le mkpukpu Gibiya wufuta bya egbua ndu Izurelu ukporo unu umadzu labo l'unu iri l'ise le mboku ono. ²² Ole ndu Izurelu be byaru eyeeru nwibe phe njima; bya edozichaa onwophe k'ogu l'eka ono, ephe shi ndugbaa le mboku k'ivuzo ono. ²³ No iya; ndu Izurelu bya awufu je araa ekwa l'iphu Chipfu gbiriri jasu l'uzenyashi. Ephe jikwaapho Chipfu su iya: “?Bu g'anyi je etsobaa unwunna anyi, bu ndu Benjaminu ugu ozo to?”

Chipfu su phe: “Unu jenu.”

²⁴ Tobudu iya bu; o be le mboku k'ebo; ndu Izurelu wufutakwa bya g'ephe tsoo ndu Benjaminu ugu. ²⁵ Le mboku k'ebo iya ono be ndu Benjaminu byaru eshikwapho le Gibiya wufuta je etsoo ndu Izurelu ugu. Ephe gbua ndu Izurelu ukporo unu umadzu labo l'unu ise, bukota ndu pagbaa ugu-echi. ²⁶ Tobudu iya bu; ndu Izurelu l'opfu wufu jeshia Betelu je anodu kwaa ekwa l'iphu Chipfu. Ephe swikota ugu mboku ono jasu l'uzenyashi. Ephe bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku waa ngweja-egu-guu. ²⁷ Oo ya bu; ndu Izurelu bya ajita Chipfu; kele teke ono be bu l'eka ono be okpoko ogbandzu Chileke shi nodu. ²⁸ O buru Finehasu nwa Eleyaza; mbu nwanwa Eronu be bu onye eleta iya enya. Ephe ja Chipfu su iya: “?Bu g'anyi je je etsoo ndu Benjaminu, bu unwunna anyi ugu ozo; to g'anyi te ejeshi?”

Chipfu su phe: “Unu je; kele echele be mu e-woru phe ye unu l'eka.”

Ndu Izurelu alwu ndu Benjaminu

²⁹ TỌbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu bya eye ndu nemadzu; ẹphe kpukọtaru ekpuru gbaa mkpụkpu Gibiya mgburugburu. ³⁰ Ndu Ízurẹlu bya awụfu jefushia ndu Benjiaminu ọgu ẹ mbọku k'ẹto ono. Ẹphe je edozichaa onwophe ẹgube ono, ẹphe emejehawa iya ono nọdu kwabẹru ndu Gibiya. ³¹ No iya; ndu Benjiaminu wụfuta g'ẹphe bapfu ndu Ízurẹlu. Ndu Ízurẹlu defuta phẹ edefuta. Ẹphe shi ẹ mkpụkpu phẹ ono wụfuta. Ẹphe bya awata egbushi ndu Ízurẹlu ẹgube ono, ẹphe egbujehawaa phẹ ono; k'ọphu bụ ẹ ndu Ízurẹlu, ẹphe gbushiru l'ẹgu; mẹ ẹ gbororo ụzo, e shi eje Bẹtelu; mẹ ọphu e shi eje Gibiya bẹ dụ ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri. ³² TỌbudu iya bụ; ndu Benjiaminu nọdu epfu sụ: “Anyi egbushiakwaa phẹ ẹgube anyi gbushiru phẹ ẹ k'ivuzọ phọ!”

Ndu Ízurẹlu nọdu epfu sụ: “Unu g'anyi kpọlaa azụ g'ẹphe wụfuta-gbua ẹ mkpụkpu; bya anọdukota ẹ gbororo.” ³³ No iya; ndu Ízurẹlu l'ọphu lufukota l'ẹka ẹphe nọ; je akwakachaa k'ọgu ẹ mkpụkpu Belu-Tama. Ndu Ízurẹlu, bụ ndu ọphu kpugbaaru ekpuru l'ẹgbudu shichaa l'ẹka ẹphe nọ zefuta l'ụzo ẹnyanwu-arịba mkpụkpu Gibiya. ³⁴ TỌbudu iya bụ; ụkporo unu nemadzu l'unu ụmadzu ise, a họtaru l'ime ndu Ízurẹlu l'ọphu bya awụfu jeshia etso ndu Gibiya ọgu. Ọgu ono kpohu ọku; k'ọphu bụ ẹ ndu Benjiaminu ta amadu ẹ teke ẹphe a-buru mkpurupyata bẹ rwuwaru nụ. ³⁵ Chipfu gude ndu Ízurẹlu lwua ndu Benjiaminu mbọku ono. Ndu Ízurẹlu gbua ndu Benjiaminu ono ụkporo unu nemadzu ẹto l'unu labọ l'ụkporo ụmadzu iri l'ise, bụ ndu pagbaa ogu-echi. ³⁶ Ọo ya bụ; ndu Benjiaminu hụma l'a lwụ-kpewaru phẹ.

Ndu Ízurẹlu parụ ndu Benjiaminu haa laphushia azụ; kele ẹphe kpọru obu ye ẹ ndu k'ono, ẹphe yeru

ẹphe kwakaa l'ẹgbudu ẹ mgboru mkpụkpu Gibiya ono. ³⁷ No iya; ndu ono, domishiru onwophẹ l'ẹgbudu ono gbaephọ ẹgwegwa bapfu ndu Gibiya; bya agbakashihu gude ogu-echi gbushikọta ndu bu ẹ mkpụkpu ono l'ophu. ³⁸ Ndu Ízurẹlu bẹ ẹphe ẹ ndu ono, domishiru onwophẹ l'ẹgbudu ono chihawaru iya achichi l'ẹphe e-me g'ẹnwuru-ọku kpufu ẹ mkpụkpu ono. ³⁹ Oo ya bụ; teke ono ndu Ízurẹlu ghakọberu tsu-phuahaa azu l'ogu ono; ndu Benjiaminu wata egbushi ndu Ízurẹlu; gbua phẹ ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri phọ; bẹ ndu Benjiaminu wataru epfupfu asuje: “Anyi alwuakwaa phẹ ẹgube anyi lwuru phẹ ẹ mbọku k'ivuzọ phọ!” ⁴⁰ Ẹnwuru ọku kpufuepho ẹ mkpụkpu ono; ndu Benjiaminu bya aghaa ẹnya hụma ẹ mkpụkpu phẹ ono l'ophu bẹ ẹnwuru-ọku, shi iya nụ akpu kẹ tụtutuutu ala l'akpaminigwe.

⁴¹ Tọbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu ghakọbe wụpyabe phẹ. Ndu-agugu rwuta ndu Benjiaminu; kẹle ẹphe mawaru ẹ teke ẹphe a-buru mkpurupyata bẹ rwuwaru nụ. ⁴² Oo ya bụ; ẹphe chie ọkpa l'oso gbalaharu ndu Ízurẹlu; agba ala l'uzo echiẹgu. Oke ẹphe ta awaduru l'ogu ono. Ndu Ízurẹlu ndu ọphu shi ẹ mkpụkpu ono awufuta bẹ kwabutaru phẹ woru phẹ gbushia l'eka ono. ⁴³ Ẹphe gbaa ndu Benjiaminu mgburugburu; chia phẹ je agbabua phẹ iphu; zọo phẹ pyakapyaka gbiriri jasụ l'uzo ẹnyanwu-awawa mkpụkpu Gibiya. ⁴⁴ Ndu Benjiaminu, e gburu egbugbu bẹ du ụkporo unu nemadzu labọ l'unu ise, bukota ndu ojogu, ike du l'ogu. ⁴⁵ Ẹphe ghakọbe gbaru lashia l'echiẹgu l'oke mkpuma Rimonu. Ndu Ízurẹlu gbutsukwaapho unu ụmadzu iri l'ẹbo l'ụkporo ụmadzu iri ẹ gbororo. Ẹphe chia ndu Benjiaminu kpabekpabe jasụ ẹ mkpụkpu Gidomu; bya egbutsushifua unu ụmadzu ise ọzo. ⁴⁶ Mbọku ono bẹ ndu

Benjaminu, e gburu egbugbu, bu iya bu ndu pagbaa ogu-echi be du ukporo unu nemadzu eto l'unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri. G'ephe hakota be bugbaa ndu ike du l'ogu.

⁴⁷ Ole unu nemadzu l'ukporo umadzu iri be duru ike nahu gbarwua echiogu oke mkpuma, Rimonu. Ephe nokota l'eka ono onwa eno mgburugburu. ⁴⁸ No iya; ndu Izurelu bya alaphuazu; bapfu ndu Benjaminu; je egude ogu-echi tuko ndu bu le mkpukpu ono gbushikota; mbu gbukota iphe-edobe; mepoo iphemiphe, ephe humaru. Iphe, bukpo mkpukpu, ephe jepfuru be ephe tushichaaru oku.

21

Unwanyi, ndu Benjaminu a-luru

¹ Ndu Izurelu be ribuhawaru angu le mkpukpu Mizupa su l'o to dudu m'onye lanu l'ime phe byaru ekuta nwada iya kee onye Benjaminu. ² Oo ya bu; ndu Izurelu ono zafu je akuru le Betelu; nodu l'iphu Chileke kwaa ekwa kwashia ya ike; gbiriri jasu l'uzenyashi. ³ Ephe nodu ara su: "Oowaa! Gube Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu; ?bu gunu kparu iphe, egube iphe owana dapfutaru ndu Izurelu? ?Bu gunu kparu iphe, ipfu lanu a-nodu achihu achihu le Izurelu ntanu?"

⁴ O beepho l'onmewa utsu le nchitabohu iya; ephe woru oru-ngweja kpa l'eka ono; bya egwee ngweja-akpo-oku; waa ngweja-ehuguu l'eli iya. ⁵ No iya; ndu Izurelu bya aja su: "?Bu ndu ole l'ipfu ndu Izurelu l'ophu be te etsodu bya g'anyi dzuko l'iphu Chipfu l'eka-a?" Noo kele ephe ribuhawaru oke nte su l'onye ta abyaduru g'ephe dzukobe l'iphu Chipfu le mkpukpu Mizupa be e-gbu egbugbu. ⁶ Tobudu iya bu; aphu rwua ndu Izurelu

l'ẹhu l'opfu ụnwunna phẹ ono, bu ndu Benjiaminu. Ẹphe sụ: “Nta-a bẹ ipfu lanụ chihuru lẹ Ízurelu.” ⁷ Sụ: “?Dẹnukpoo g'anyi e-me lụshiaru ndu ọphu phọduru nụ nwanyi; eshinu anyi gudewaa ẹpha Chipfu ribua nte l'ọ tọ dudu nwada anyi, anyi byaru eke phẹ-a.”

⁸ Ọo ya bu ẹphe bya aja sụ: “?Bunu-a ndu ole l'ipfu ndu Ízurelu bẹ ta abyaduru g'anyi dzukọbe l'iphu Chipfu lẹ mkpukpu Mizupa?” No iya; ẹphe bya amaru lẹ ndu mkpukpu Jiabeshi-Giladu bẹ ta adudu m'onye lanụ, byaru nụ; ⁹ noo kele ẹphe byaru edzua onwophẹ maru l'ọ tọ dudu ndu Jiabeshi-Giladu m'onye lanụ nọ l'eka ono. ¹⁰ Tọbudu iya bu; ndu ono, dzukọberu l'eka ono bya eye ukporo unu ndu ojogu l'unu ndu ojogu iri g'ẹphe je egude ogu-echi gbushikọta ndu bu lẹ Jiabeshi-Giladu; je akpachaa l'unwanyi; mẹ unwegirima. ¹¹ Ẹphe sụ phẹ: “Iphe, unu ee-me baa: Unu gbushia iphe, bukpoo unwoke; mẹ unwanyi, nwoke jepfujewaru.” ¹² L'ime ndu ono, bu lẹ Jiabeshi-Giladu ono bẹ bu unu unwumboko bẹ ẹphe humaru, bu ndu nwoke teke ejepfuswee. Ẹphe duta phẹ jeshia l'odu phẹ lẹ mkpukpu Shilo l'alị Kėnanu.

¹³ Tọbudu iya bu; ndu ono, dzukọberu nụ ono l'opfu bya ezia ozi g'e je ezia ndu Benjiaminu ono, nọ l'oke mkpuma Rimonu l'ẹphe l'ẹphe bẹ dụwaa lẹ ree. ¹⁴ Ọo ya bu; ndu Benjiaminu lwatashia lẹ teke ono; a bya eduru unwumboko ono, a haru ẹphe nọdu ndzu, bu ndu shi Jiabeshi-Giladu phọ nụ phẹ g'ẹphe luru; obenu l'unwumboko ono ta asudu phẹ.

¹⁵ No iya; aphụ ndu Benjiaminu bya erwua phẹ l'ẹhu; kele Chipfu yewaru ụwara l'ipfu ndu Ízurelu.

¹⁶ Tọbudu iya bu; ndu bu ọgerenya lẹ ndu ono, dzukọberu nụ ono bya asụ: “? Dẹnu g'anyi e-me k'unwanyi, ndu ọphu phọduru nụ a-luru; g'a tukowaru

unwanyi, nọ l'alì ndu Benjiaminu gbushigbua?" ¹⁷ Eṗhe sù: "Ọ tọ dṗkwa g'ee-me gẹ ndu Benjiaminu, phọduru nù te enweru okiphe; k'ọphu bṗkwanu l'ipfu lanù ta a-chihudu lẹ Ízurẹlu." ¹⁸ Sù: "Ọle anyi te e-kekwanù phẹ unwada anyi; eshinu anyịbe ndu Ízurẹlu ribuwaru nte sù: 'Onye keru ndu Benjiaminu nwada iya; g'onye ọbu bṗkwaru onye a tṗru ọnu!' "

¹⁹ Eṗhe sù: "Lenu! Anyi nwekwarù ọbo-iphe, anyi abọjeru Chipfu l'aphagapha lẹ Shilo, nọ l'ụzo isheli mkpṗkpu Bẹtelu; mbù l'ụzo ẹnyanwu-awawa ụzo, shiru Bẹtelu jeshia mkpṗkpu Shẹkemu; waa l'ụzo ndọhali mkpṗkpu Lebona." ²⁰ Ọo ya bụ; ẹṗhe pfiaru ndu Benjiaminu sù phẹ: "Unu tṗgbua je edomishia onwunu l'opfu-vayinu; ²¹ kwagebekpọephọ. Teke unwumgboko Shilo wṗfutaerupho bya ete ebvu; g'onyenọnu gbafṗtachaa l'opfu-vayinu ono je egude nwamgbọko lanù, ọo-luru; gude gbaru lashia alì ndu Benjiaminu. ²² Teke ndu nna unwumgboko ono; ọzoo unwune phẹ unwoke jeru epfupfu bẹ anyi a-sù phẹ g'ẹṗhe meerurọ anyi ree; yetarù unu ẹka; kẹle ọ tọ dṗdu nwoke, anyi gbuphoduru nwanyi, ọo-luru lẹ teke anyi lwuru ọgu ono. L'iswi dṗkwa phẹ mma; eshinu ọ tọ bṗdu ẹphebedua kutaru unwada phẹ kee unu."

²³ Ọo ya bụ; ndu Benjiaminu mee nno. O be teke unwumgboko ono ete ebvu; nwoke nọnu gbafṗtachaa je azu-gude nwamgbọko lanù; pata iya gbalaa g'o je a buru nyee ya. No iya; ẹṗhe lashia l'oke alì phẹ; je eworu mkpṗkpu ono kpṗkwa-zia; buru. ²⁴ Tọbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu wṗkahu l'ẹka ono teke ono; onyenọnu lashia unuphu l'ipfu nkiya; mbù onyenọnu shi l'ẹka ono lashia l'oke alì nkiya.

²⁵ Teke ono bẹ ndu Ízurẹlu eshidu nweru onye bụ eze

Ndu-ikpe 21:25

71

Ndu-ikpe 21:25

phẹ; onyemonye shi anọduje eme g'ọ dọ iya.

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d